БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 193 (8413)
АВГУСТЫН 16
ПЯТНИЦА
1957 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

БМАССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ УЯЛГА

Мяха, һү, тоһоной, хүн бүхэндэ хүртэсын талаар ойрын жэлнүүдтэ Америкын Холбоото Штадуудые хүсэхэ тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын уряае Бурят-Монголой АССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, бүхы советскэ арадтайгаа адли тон ехээр сэдьхэлээ ханан, хүсэ шадалаа этигэлтэйгээр угтаба.

КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, 1956 ондо республикын колхозууд болон совхозууд хүдөө ажахын продукт абалгые зарим зэргээр дээшэлүүлээ: эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 79 килограмм ноохон, 94 центнер мяхан, 27,3 центнер һүн абтаа.

1957 ондо мяха, һү болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бүри ехээр абаха хэрэгтэ шэнэ, ехэ алхам хэхын тулада колхознигууд, МТС-үүдэй механизаторнууд, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд мүнөө тэмсэжэ байнхай. 1956 оной энэ үеынхидэ орходоо энэ жэлэй долоон һара соо республикын колхозууд 14,9 мянган тонно һү, 2322 тонно мяха, тэрэ тоодо 289 тонно гахайн мяха, 460 тонно нооһо ехээр абаа. Малай ашаг шэмын дээшэлһэнэй, мүн малай тоо толгойн олошорһоной ашаар малһаа ашаг шэмэ абалга химээр дээшэлбэ. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо үнеэн бүриһөө 290 килограмм ехэ һүн һаагдаа, хонин бүриһөө 420 грамм ехэ нооһон хайшалагдаа, гүрэндэ тушаагдаһан эбэртэ бодо малай шэгнүүр дунда зэргээр 47 килограммаар, хонидой —4 килограммаар, гахайнуудай—13 килограммаар нэмээ. Тиихэ зуураа, 1956 ондо абтаһан бүхы мяханай 2,5 процентнь гахайн мяхан байгаа һаа, мүнөө жэлдэ гахайн мяхан 17,4 процентнь болотороо дээшэлбэ.

Энэ жэлдэ зарим амжалта туйлагдабашье, хүдөө ажахын продуктнуудые саашадаа бүри ехээр абаха бүхы арга боломжонууд колхозууд болон совхозуудта хүсэдөөр хэрэглэгдэдэггүй байһаниинь элитэ.

Ороной бусад областьнууд болон республикануудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй патриотическа хүсэлнүүдһээ жэшээ абан, Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын уряагаар бүхы орон доторнай дэлгэрһэн бүгэдэарадай мүрысөөндэ оролсон, республикын колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, МТС-үүдэй механизаторнууд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд арга боломжонуудаа тооложо үзөөд иимэ уялгануудые абаба:

Нооһо хайшалалгаар. Хонин ажал республикын мал ажалай гол һалбари мүн. Тиимэһээ хонидоо үсхэхэ, нооһо хайшалалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тусгаар анхарал хандуулнабди. 1960 ондо 1956 онойхидо орходоо бүхы ажахынуудта нооһо хайшалалга бүхыдөө 2,6 дахин, тэрэ тоодо совхозуудта 3,1 дахин дээшэлүүлэгдэхэ юм. Нооһо хайшалалгые иигэжэ дээшэлүүлхэдэ 1960 ондо эдлүүриин газарай зуун гектар бүхэндэ колхозуудта 202 килограмм, совхозуудта 261 килограмм хүрэтэр нооһон абтаха.

Хонидойнгоо үүлтэр түргэнөөр һайжаруулан, хонин бүриһөө дунда зэргээр нооһо хайшалжа абалгые дээшэлүүлһэнэй, тэрэшэлэн хонидойнгоо тоо олон болгоһоной ашаар нооһон ехээр абтадаг болохо байна. 1956 онойхитой сасуулбал хонидой тоо колхозуудта 2 үлүүтэй дахин, совхозуудта 2,3 дахин олон болгогдохо байна.

Мяха абалгаар. Мяха абалгые мүнөө жэлдэ колхозуудта 45 процентээр дээшэлүүлхэ, 1960 ондо 1956 онойхитой сасуулбал бүхы ажахынуудта мяха абалга 2,1 дахин, тэрэ тоодо колхозуудта 2,9 дахин, совхозуудта 3,1 дахин дээшэлүүлхэ, энэ хадаа эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 1956 ондо бүхы ажахынуудта 16,8 центнер мяхан абтадаг байгаа һаа, 35,4 центнер хүрэтэр, тэрэ тоодо колхозуудта 9,3 центнерэй орондо 27,6 центнер хүрэтэр, совхозуудта 6,4 центнерэй орондо 20 центнер хүрэтэр мяха абаха арга олгоно.

Мяха бүхы дээрэнь ехээр абадаг болохын тулада мал адуулжа ба шахажа таргалуулха ябадал бүри һайнаар эмхидхэгдэхэ, гахайн мяха абалга горьтойгоор нэмээгдэхэ юм. Гахайн мяха абалга 1956 ондо колхозуудта 1,9 мянган тонно болодог һаа, 1960 ондо 23,2 мянган тонно хүрэтэр дээшэлүүлэгдэхэ байна.

Һү һаалгаар. Бүхы ажахынуудта 1956 ондо 129,6 мянган тонно һүн һаагдадаг байгаа һаань, мүнөө жэлдэ 185,9 мянган тонно хүрэтэр, 1960 ондо 334 мянган тонно хүрэтэр дээшэлүүлхэ, тэрэ тоодо колхозуудта 1956 ондо 57,3 мянган тонно һүн һаагдадаг байгаа һаань, мүнөө жэлдэ 75,7 мянган тонно хүрэтэр, 1960 ондо 176 мянган тонно хүрэтэр, совхозуудта 1956 ондо 6 мянган тонно һүн һаагдадаг байгаа һаань, мүнөө жэлдэ 8,2 мянган тонно хүрэтэр, 1960 ондо 20,2 мянган тонно хүрэтэр һү һаадаг болохо.

Үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1960 ондо колхозуудта 2000 килограмм хүрэтэр, совхозуудта 2500 килограмм хүрэтэр һү һааха.

Эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ бүхы ажахынуудта 1956 ондо 44,8 центнер һүн һаагдадаг байгаа һаань, 1960 ондо 123,8 центнер һү һаадаг болохо, тэрэ тоодо колхозуудта 1956 ондо 25,9 центнер һүн һаагдадаг байгаа һаань, 1960 ондо 79,2 центнер хүрэтэр, совхозуудта 1956 ондо 18,6 центнер һүн һаагдадаг байгаа һаань, 1960 ондо 65 центнер хүрэтэр һү һаадаг болохо.

Зургаадахи табан жэлэй эсэс хүрэтэр нооһо, һү, мяха абалгые 2,5—3 дахин дээшэлүүлхэ гэһэн бүри дээгүүр уялгануудые олон колхоз, совхоз, аймагууд абаа.

Курумканай аймагай колхозууд 1956 онойхитой жэшэбэл 1960 ондо ниитын мал ажалай гол продукт бологшо нооһо—2,9 дахин дээшэлүүлжэ, эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 374 килограмм нооһо хайшалха уялга абаа. Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд 1960 ондо эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 459 килограмм, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз—421 килограмм нооһо хайшалха уялга абаа.

Баргажанай аймагай колхозууд нооһо хайшалжа абалгые 2,6 дахин дээшэлүүлжэ, эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 290 килограмм нооһо абаха байна. Эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз 400 килограмм, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 332 килограмм нооһо абаха юм.

Зэдын аймагай колхозууд нооһо хайшалжа абалгые 2,4 дахин дээшэлүүлжэ, эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 257 килограмм нооһо абаха байна. Эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз 531 килограмм, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз 420 килограмм нооһо абаха байна.

Сэлэнгын аймагай колхозууд нооһо хайшалжа абалгые 2,2 дахин ехэ болгожо, эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 279 килограмм, тиихэдэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 520 килограмм нооһо абаха.

Боргойн үүлтэртэ хониной совхоз нооһо абалгые 2,2 дахин ехэ болгохо, эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 541 килограмм, Бичурын хониной совхоз нооһо хайшалалгые 4,8 дахин ехэ болгожо, эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 307 килограмм нооһо абаха.

Кабанскын аймагай колхозууд 1956 онойхитой сасуулбал 1960 ондо мяха абалга 3,2 дахин, һү һаалгые 3 дахин ехэ болгохо уялга абаа. Энэнь эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 75,8 центнер мяха, 231,5 центнер һү абаха арга олгохо байна. Аймагай колхозууд 1960 ондо: Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ—143 центнер мяха, 440 центнер һү, Булганинай нэрэмжэтэ—142 центнер мяха, 340 центнер һү абаха юм.

Байкало-Кударын аймагай колхозууд мяха абалга 4,1 дахин, һү һаалга, 3,4 дахин ехэ болгожо, эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 1960 ондо 80,5 центнер мяха абаха, 221 центнер һү һааха уялга абаа. 1960 ондо эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ тус аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз 100 центнер мяха, 350 центнер һү, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз —60 центнер мяха, 230 центнер һү һааха гэһэн уялга абаһан байна.

Түнхэнэй аймагай колхозууд 1960 ондо мяха абалга 3 дахин, һү һаалгые 2,8 дахин дээшэлүүлжэ, эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 56 центнер мяха абаха, 161,4 центнер һү һааха гэһэн уялга абаа.

«Эрдэм» совхоз 1960 ондо мяха абалгые 3,4 дахин дээшэлүүлжэ, эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 23,1 центнер мяха, тэрэ тоодо гахайн мяха абалгые 16 дахин дээшэлүүлжэ, хахалагдадаг газарай зуун гектар бүридэ 24,4 центнер гахайн мяха абаха; һү һаалгые 3,5 дахин дээшэлүүлжэ, эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 94 центнер һү һааха уялга абаһан байна.

Яруунын мяха-һүнэй совхоз 1960 ондо һү һаалгые 3,4 дахин дээшэлүүлжэ, эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 107,2 центнер һү һааха уялга абаа.

Бусад олон колхоз, аймаг, совхозууд ехэ уялгануудые абанхай.

Мал ажалай продукт абалгые дээшэлүүлхэ социалистическэ уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэлтэ хамагай түрүүндэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэлгэһээ, малаа һайн байраар хангалгаһаа, мал ажал эрхилхэ түрүү арга дүршэл ажал хүдэлмэридөө үргэнөөр хэрэглэлгэһээ дулдыдаха байһаниинь сохомтой. Тиимэһээ колхознигууд, МТС, совхозуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд эбэртэ бодо малай толгой бүридэнь мүнөө жэлдэ 20 центнерһээ бага бэшэ бүдүүн тэжээл бэлдэхын, үнеэн бүридэ 10 тонно силос дарахын, малдаа хэрэгтэй болохо хэмжээтэйгээр таряанай зүйл тодолон таһалхын тулада тэжээл бэлэдхэл, ургаса хуряалгаа эмхитэйгээр үнгэргэхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулха ёһотой. Малай үбэлэй байрада орожо харууһалагдаха сагай эхилтэр малай байра, хамагай түрүүндэ эхэ малай, залуу малай байха байрануудай барилгануудые дүүргэхэ хэрэгтэй. Мүн малай фермэнүүдтэ байрын гэрнүүдые, культурно-ажаһуудалай гэр байшангуудые бариха ябадал түгэсхэхэ хэрэгтэй.

Колхоз, совхоз болон аймагуудай абаһан социалистическэ үндэр уялганууд социалистическэ хүдөө ажахын барагдашагүй ехэ арга боломжонуудтай байһан тухай, колхознигуудай, МТС, совхозуудай хүдэлмэришэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй зоригжолтойгоор, шууд сэхээр ажаллахаар шиидэнги байһан тухай гэршэлжэ үгэнэ. Энэ хадаа мяха, һү, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ ёрхэ нүхэсэл боложо үгэнэ.

КНДР-эй Арадай Верховно Суглаанай Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр КИМ ДУ БОНДО КНДР-эй Министрнүүдэй Кабинедэй Түрүүлэгшэ, Корейн Ажалай партиин Центральна Комитедэй Түрүүлэгшэ нүхэр КИМ ИР СЕНДЭ

ПХЕНЬЯН.

Корейн сүлөөлэгдэһөөр 12 жэлэй ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй болон бүхы Совет арадай зүгһөө баатарлиг Корейн арадта ахадүүгэй мэндэ хүргөөд, халуунаар амаршалнабди.

Социализм байгуулха хэрэгтээ, Корейдэ амгалан тайбан байдал бэхижүүлхын болон демократическа үндэһөөр Эхэ ороноо эбэй ёһоор нэгэдүүлхэ тэмсэлдээ шэнэ амжалта туйлахыень Корейн арадта Советскэ Союзай арадууд үнэн зүрхэнһөө хүсэнэ.

Амгалан тайбан байдалай, уласхоорондын аюулгүй байдалай улам батажан бэхижэхын түлөө манай арадуудай таһаршагүй хани барисаан улам хүгжэн бэхижэхэ болтогой.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **К. ВОРОШИЛОВ.**

СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ **Н. БУЛГАНИН.**

КПСС-эй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи Секретарь **Н. ХРУЩЕВ.**

Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл партиин ба Германска Демократическа Республикын Правительствын делегацинуудтай Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Партийно-Правительственна делегациин хэһэн хэлсээнүүд тухай ХАМТЫН МЭДҮҮЛГЭ

КПСС-эй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущев түрүүтэй Советскэ Союзай Партийно-Правительственна делегаци Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй, Германска Демократическа Республикын Правительствын уряалаар 1957 оной августын 7-һоо 14 хүрэтэр Германска Демократическа Республикада хани ёһоор айлшалһан байна.

Советскэ Партийно-Правительственна делегациин гэшүүд Германска Демократическа Республикын түб хототой танилсаа, ГДР-эй экономическа, политическэ ба культурна байдалтай танилсаха зорилгоор республика соогуурнь ябажа, Лейпциг, Магдебург, Засниц, Штральзунд, Варнемюнде, Росток городуудта хүрөө. Тус делегаци промышленна предприятинуудаар, хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативуудаар, научна ба культурна эмхи зургаануудаар ябаһан, олон уулзалга хэһэн, Германска Демократическа Республикын хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенциин болон залуушуулай түлөөлэгшэдтэй хөөрэлдэһэн байна. Делегациин гэшүүд демократическа Германиин Национальна фронтдо хамаатай партинуудай, организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд болон түлөөлэгшэдтэй мүн лэ уулзаа.

Германска Демократическа Республикын хүн зон Советскэ Партийно-Правительственна делегациие хүндэтэйгөөр угтажа уулзаа. Энэнь Советскэ Союзай арадуудтай ахадүү ёһоной хани барисаанай эли тодо демонстраци болобо.

Советскэ делегаци шэнэ, социалистическэ общество байгуулхын тула Германска Демократическа Республикын ажалшадай амгалан ёһоор ажаллажа туйлаһан ехэхэн амжалтануудтайнь танилсаад, демократическа Германиин Национальна фронт дотор нэгэдэһэн партинууд ба организацинуудай зүгһөө Европодо амгалан байдал бэхижүүлхын тула, хүршэ оронуудтаяа, мүн эб найрамдал хүсэдэг бусад оронуудтай хани харилсаа хүгжөөхын тула али тухай ехэ оролдолго гаргадаг байһыень хаража үнэншөө.

Советскэ Партийно-Правительственна делегаци Германска Демократическа Республикын Президент нүхэр Вильгельм Пиктэй уулзаһан байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл партиин делегацинуудай хоорондо хөөрэлдөөнүүд боложо, тэдээндэ:

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин зүгһөө — КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущев, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн А. И. Микоян, КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүд А. А. Громыко, В. В. Гришин, КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүдэй кандидадууд П. Н. Кумыкин, В. Е. Семичастный, Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүд З. В. Миронова, Г. М. Пушкин, Л. Ф. Ильичев, КПСС-эй Ленинградска горкомой секретарь И. В. Спиридонов, КПСС-эй ЦК-гэй таһагые даагшын орлогшо И. Т. Виноградов;

Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл партиин зүгһөө — СЕПГ-гэй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь В. Ульбрихт, ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүд О. Гротеволь Г. Матерн, Ф. Эльснер, Ф. Эберт, Г. Рау, В. Штоф, К. Ширдеван, ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүдэй кандидадууд Э. Мюккенбергер, Э. Хонекер, Б. Лейшнер, Г. Варнке, А. Нейман гэгшэд хабаадаа.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай ба Германска Демократическа Республикын правительствонуудай делегацинуудай хоорондо хөөрэлдөөнүүд боложо, тэдээндэ:

СССР-эй зүгһөө — КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущев, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Орлогшо А. И. Микоян, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй Гадаадын Худалдаа наймаанай министрын орлогшо П. Н. Кумыкин, КПСС-эй Ленинградска горкомой секретарь И. В. Спиридонов, ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ В. В. Гришин, Москва городой ажалшадай депутадуудай Советэй Гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо З. В. Миронова, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь В. Е. Семичастный, Германска Демократическа Республикада байдаг СССР-эй посол Г. М. Пушкин;

ГДР-эй зүгһөө — Премьер-Министр О. Гротеволь, Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо В. Ульбрихт, Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр д-р Л. Больц, Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшонор Г. Рау, О. Нушке, П. Шольц, Б. Лейшнер, Гүрэнэй секретарь П. Концок, СССР-тэ байдаг ГДР-эй посол И. Кениг гэгшэд хабаадаба.

Үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ СССР-эй, ГДР-эй хоорондын харилсаае саашань хүгжөөхэ, тэрэшэлэн уласхоорондын байдалай олон асуудалнуудаар һанал бодолнууднай зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

* * *

Эндэ хэгдэһэн хөөрэлдөөнүүд уласхоорондын байдал тухай, тусхайлан хэлэбэл — Европодохи байдал тухай асуудалнуудаар хоёр талын адли һанал бодолтой байһые дахинаа баталан харуулаа.

Советскэ Союзай, Германска Демократическа Республикын Правительственна делегацинуудай 1957 оной январиин 7-ной Хамтын Мэдүүлгэ соо уласхоорондын байдал тушаа үгтэһэн сэгнэлтые үнгэрөөшэ һарануудта болоһон ушарнууд бүримүһэн баталаа гэжэ СССР-эй ба ГДР-эй түлөөлэгшэд тэмдэглэбэ. Социалистическэ гүрэнүүдэй, дэлхэйдэхи эб найрамдал хүсэдэг бүхы зоной ябуулга хэһэнэй ашаар уласхоорондын шанга байдалые зарим тэды һуларуулха ябадал һүүлэй һарануудта туйлагдаа, «хүсэ баримталдаг» ба дай номнодог империалистическэ политикада арадуудай эсэргүүсэлгэ улам улам дэлгэрнэ, урьдэлдэн зэбсэглэхэ ябадалда эсэргүү, атомна дай үүдхэхын тула империалистическэ бүлэгүүдэй хэжэ байгаа түхеэрэлгэдэ эсэргүү хүдэлөөн улам үргэдэнэ гэжэ ханангяар тэмдэглэгдээ.

Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал батадхахын түлөө, социалистическэ оронуудай нэгэдэлые улам бэхижүүлхын түлөө, ниитын ондо ондоо байгууламжатай гүрэнүүдэй амгалан тайбанаар зэргэ оршон байха гол ёһые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхын түлөө тэмсэл бидэнэй гадаадын политикын үндэһэ һуури болоно гэжэ хоёр талынхид онсолон тэмдэглэбэ.

Уласхоорондын шанга байдалые һуларуулхын түлөө, буу зэбсэгүүд ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые бүтэдэниитээрээ хороохын түлөө, атомна ба водородно зэбсэг туршан тэһэлхэ ябадал энэ дары болюулхын түлөө, тэрээнии огтолон хоримжолхын түлөө эрид шууд тэмсэжэ үргэлжэлхөөр шиидэнхэй байһан тухайдаа хоёр талынхид элирхэйлэн мэдүүлээ. Зэбсэглэлгые хизаарлаха алхам бүхэн уласхоорондын байдал һайжаруулха, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ мүнөө шиидхэхы удхашанртай байна гэжэ хоёр талын түлөөлэгшэд этигэнхэй. Тиимэһээ. буу зэбсэгүүдые бүхы дээрэнь хороохын түлөө, атомна ба водородно зэбсэг огтолон хорихын түлөө тэмсэл бүхы арадуудай гол шухала зорилго болоно гэжэ сэгнэнэбди.

Атомна ба водородно зэбсэг туршан тэһэлхэ ябадал болюулха гү, али ядахын сагта, хоёр гурбан жэлээр зогсоохо тухай Советскэ Союзай дурадхалые, тэрэшэлэн буу зэбсэг хуряалгын асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ үгээ ойлголсохо зорилгоор СССР-эй Правительствын дурадхаһан, даб дээрэхи хэмжээнүүд тухай ондоошье тодорхой дурадхалнуудые Германска Демократическа Республикын правительство дэмжэнэ. Буу зэбсэг хуряаха, атомна болон водородно зэбсэг туршан тэһэлхэ ябадал болюулха бодото хэмжээнүүд тухай ямаршье тодорхой шиидхэбэри гаргахаяа арсадаг баруун гүрэнүүдэй хараа бодолые хоёр талынхид нэгэн һаналтайгаар буруушаана. Баруун гүрэнүүд буу зэбсэг хуряаха тухай үрэгүй хооһон үтэ хүүр тараажа, арад зониие мэхэлнэ; буу зэбсэг хуряаха тухай хэлсээнүүд яаралтайгаар зэбсэглэхэ ябадал далдалхын тула, дайн сэрэгэй политика бэелүүлдэг ба үһөөгөө абаха үзэл баримталдаг Баруун Германидахи бүлэгүүдые дэмжэхын тула үнэндөө хэрэглэгдэнэ гэжэ бодото баримтанууд гэршэлэн харуулна.

Баруун Германида, Баруун Европын бусад оронуудта американска атомна зэбсэг абаашажа тарааха ябадал, НАТО-гэй гэшүүд болоһон европейскэ оронуудые атомна зэбсэгээр зэбсэглэхэ тухай Хойто-атлантическа блогой органуудай гаргаһан шиидхэбэри Европын оронуудай эб найрамдал ба амгалан байдалда бүри ехэ аюул тохёолдуулна гэжэ мэдүүлхые Советскэ Союз, Германска Демократическа Республика шухалада тоолоно.

Бүхы германска арадай ашаг туһые тон шухалада бододог Германска Демократическа Республика, тэрэшэлэн гитлеровскэ фашизмые илаһан ба Германидахи эээрхэг түримхэй хүсэнүүдэй хүршэнэртөө хэзээшье дахин аюул тохёолдуулхагүйнь түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал сахилгын харюусалгые уласхоорондын хэлсээнүүдэй үндэһөөр даадаг гүрэнүүдэй нэгэн—Советскэ Социалистическэ Республиканууднай Союз Европын амгалан байдалда ехэ аюул тохёолдуулха замаар Баруун Германиин хүгжэжэ байһан баримтые хэрэгсээнгүй орхихо арганьгүй. ФРГ-гэй правительство баруун гүрэнүүдэй ядерна зэбсэгые Баруун Германида абаашажа тарааха ябадал тохёолдуулжа ба дэмжэжэ, бундесверые атомна зэбсэгээр хангаха ябадал бэлэдхэн, ФРГ-гэй территориие Европодо атомна дай хэхэ НАТО-гэй гол база болгожо байна. ФРГ-гэй правительствын эдэ ябуулгануудынь европейскэ арадуудай амгалан байдалда аюул тохёолдуулхаһаа гадна, мүн Баруун Германиин өөһэдынь хүн зондо үхэлтэ аюул ушаруулна. НАТО-гэй сэрэгэй блогойхидой атомна дай үүдхээ һаань, Баруун Германи өөрынгөө зонхилхы бүлэгүүдэй ухаатүй тэнэг политикаһаа шалтагаалан мүнөө сагай ядерна зэбсэгэй хамтадхамал сохилтодо зайлашагүй дайрагдаха болоно.

Баруун Германиин дайн сэрэг жүрөөдэгшэ бүлэгүүдэй зүгһөө США-гэй эээрхэг түримхэй бүлэгүүдтэй союз байгуулһанһаа шалтагаалан тохёолдоһон аюулые, тэрэ союзай шэнэ дай үүдхэхэ гэһэн эрмэлзэлгэһээ эшэ үндэһэтэй байһые нэгэшье гүрэн, нэгэшье арад тоонгүй байха эрхэгүй гэжэ хоёр тала тэмдэглэнэ.

Баруун Германиин территори дээрэ атомна зэбсэгэй бии байгаа сагта германска арад аюулгүй байдалаар хангагдахагүй гэжэ Германска Демократическа Республикын Правительство мэдүүлнэ. Европодо эб найрамдал сахилгын аша туһые, хэдэн миллион немецүүдэй ерээдүйн байдалай аша туһые бодожо, ГДР-эй Правительство болбол Германида атомна зэбсэгээ абаашажа тарааха ябадалһаа арсахыень ехэтэ уряалан бусад гүрэнүүдтэ хандана. Германска хоёр гүрэнэйнгөө арминуудые атомна зэбсэгээр зэбсэглэхэ ябадалһаа арсаха тухай, Германида ядерна зэбсэг үйлэдбэрилхэ ябадал тохёолдуулхагүй тухай үгээ ойлголсохые Германин Федеративна Республикын правительствода ГДР-эй правительство дахинаа дурадхана.

Советскэ Союзай Правительство Германска Демократическа Республикын эдэ дурадхалнуудта һайшаалтайгаар хандажа, бүрин дэмжэнэ. Германиин территори дээрэ атомна гү, али водородно ямаршье түхэлэй зэбсэг абаашажа тараалгаһаа арсаха тухай асуудалаар ядерна зэбсэгтэй баруун гүрэнүүдтэй Советскэ Союзай үгээ ойлголсохоор бэлэн байһые Германска Демократическа Республикын Правительство өөрынгөө зүгһөө ехэтэ һайшаана, бүгэдэниитын эб найрамдал бэхижүүлхэ зорилготой ба бүхы немец арадай гол шухала хүсэл бодолдонь харюусахаар Советскэ Союзай дурадхалда баруун гүрэнүүдэй правительствонууд зүбшөөрһэн харюу үгэхэ бээз гэжэ найдана.

Баруун гүрэнүүдэй правительствонуудтай үгэсэжэ, буу зэбсэг хуряаха асуудал шиидхэлгэдэ һаад хэхэ хүсэлэнтэй ФРГ-гэй засаг баригша бүлэгүүдэй хараа бодолые Советскэ Союз, Германска Демократическа Республика эрид шууд буруушаана. Үрьдилдэжэ зэбсэглэхэ ябадал зогсоолгые германска асуудал шиидхэхэ ябадалһаа дулдыдуулха гэһэн һэдэлгэ США-гэй, Великобританиин, Франциин, ФРГ-гэй правительствонуудай энэ оной июлиин 29-нэй хамтын мэдүүлгэ соо дахинаа гаргагдаһан байна. Германска асуудалые шиидхэхэ ябадалда тэдэнэй али болохоор һаад хэдэг байһаниинь элитэ. ФРГ-гэй ба баруун гүрэнүүдэй правительствонуудай тиимэ бүтэхэгүй хараа бодол баримталдаг байһаниинь эли тодоор харагдана гэбэл, буу зэбсэг хуряаха асуудалыешье, германска асуудалыешье шиидхэхэ гэжэ хүсэдэггүй, харин гол түлэбтөө дай номнохо ба үрьдилдэн зэбсэглэжэ үргэлжэлхые хүсэдэг байна. Баруун Германидахи политическэ олохон ажал-ябуулагшад ба организацинууд оршон байдалые зүйтэйгөөр сэгнэн, федеральна правительствын политикые немец арадай хүсэл бодолдо таарахагүй политика гэжэ буруушаадаг байһаниинь ту-

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл партиин ба Германска Демократическа Республикын Правительствын делегацинуудтай Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Партийно-Правительственна делегациин хэhэн хэлсээнүүд тухай

ХАМТЫН МЭДҮҮЛГЭ

(Түгэсхэл)

шаан болоhон ябадал бэшэ юм. «Нийтэ дэлгүүр» ба Евратом» тухай хэлсээ баталха, НАТО-гэй Балтийска командованиң гэдэгые бии болгохо мэтээр Европын ба Германиин хубааралгые бүри ехээр hүжэрөөhэн алхамууд юу харуулнаб гэхэдэ, баруун гүрэнүүдэй ба ФРГ-гэй правительствын мүнөөнэй политикань Европодохи уласхоорондын шанга байдалые бүри түгшүүрилтэй, германска асуудалые бүри бэрхэтэй орёо болгохо ябадалда хүргэжэ байна.

Балтиин далай эб найрамдалай далай байха, европейскэ оронуудай амгалан тайбан хүгжэлтын аша туhада зорюулагдаха ёhотой гэhэн Германска Демократическа Республикын, Польско Арадай Республикын хамтын мэдүүлгые советскэ тала бүримүhэн зүбшөөржэ, hаналаа нэгэдэhэн байха юм. Балтиин далай шадархи оронуудай харилсаа холбоон ба нийтэ асуудалнуудые хамтадаа шиидхэхэ ябадал хангаха зорилгоор Балтиин далайн оршондо байдаг бусад гүрэнүүдтэй хэлсээнүүдые хэхэ гэhэн Германска Демократическа Республикын, Польско Арадай Республикын хүсэл эрмэлзэлгые Советскэ Союз дэмжэнэ.

Европейскэ оронуудые бэе бэедээ эсэргүү сэрэгэй бүлэглэлнүүд болгон хубааха зэргээр бэшэ, харин бүхы оронуудай хамтын хүсэлэлгээр, ондо ондоо байгуулламжатай европейскэ гүрэнүүдые хабаадуулан аюулгүй байдал хамтаараа сахиха системэ тогтоохо зэргээр лэ Европодо аюулгүй байдал туйлагдаха гэжэ батаар этигэнхэй байhанаа хоёр тала дахин мэдүүлбэ.

Европын оронуудhаа гадаадын бүхы сэрэгүүдые гаргаха, Хойто-атлантическа бүлэглэлдэ ба Варшавска договорой хамгаалгын системэдэ хамаатай оронуудай хоорондоо добтололсохогүй тухай договор баталха мэтын хэмжээнүүд абтабал, Европодохи шанга байдалые hуларуулха хэрэгтэ ехэхэн туhа хүргэхэ hэн. Дүрбэн гүрэнhөө Германида байдаг сэрэгүүдые ойрын сагта нилээд ехээр хороохо шухала тухайда хоёр талынгаа тон адли hанал бодолтой байhые ГДР-эй Правительство ханангяар тэмдэглэнэ. Энэ дурадхалые баруун гүрэнүүдэй абаа hаань, Баруун ба Зүүн Европын гүрэнүүдэй территори дээрэ гадаадын бүхы гүрэнүүдые гаргаха, тиимэ амгалан сагай нормальна оршон байдал Европодо hэргээхэ талаар шухала алхам болохо бэлэй. Европодохи аюулгүй байдал хангаха үрэтэй системэ бии болголгые хүнгэдхэхын тула, зэбсэгүүдэй хизаарлагдадаг ба хинан байсаагдадаг зоно Европодо тогтоохо ябадалда туhалхаар бэлэн байhан тухайдаа Германска Демократическа Республика мэдүүлнэ.

Хөөрэлдөөн хэлсээнүүдэй болохо үедэ, ГДР-эй делегациин дурадхалаар, германска асуудал тодорхойгоор зүбшэн хэлсэгдээ. Советскэ Союз ба Германска Демократическа Республика энэ асуудалые германска арадай аша туhада, Европодохи эб найрамдалай аша туhада зорюулан шиидхэхэ гэжэ оролдоно. Германска нацын онсо шухала асуудал — тэрээнэй нэгэдэлые hэргээхэ ябадал — түбхын түрүүндэ немец арадай өөрынь хэрэг болоно гэжэ хоёр тала нэгэн hаналтайгаар мэдүүлнэ.

Немецкэ талынхид германска арадай нэгэдэлые hэргээхэ арга тухай Германска Демократическа Республикын дурадхалнуудые Советскэ Партийно-Правительственна делегацида хөөрэжэ үгөө. Эб найрамдал ба Германиин бэеэ дааhан байдал хангаха, атомна дайнай аюулые зайсуулха гэхэ мэтэ—германска арадай нийтэнациональна ажабайдалда хамаатай эгээн шухала, зайлашагүй болоhон асуудалнуудаар ГДР ФРГ хоёрой хоорондо хэлсээ хэжэ, Германска Конфедераци тогтоохо гээшэ Германи дотор мүнөө тохёолдоод байhан оршон байдалда германска арадай нэгэдэлые хангахаар зам болоно. Энээнэй тулада, доро дурсагдаhан асуудалнуудаар хамтын политика бэелүүлхэ тухайда Германиин Федеративна Республикатай үгэеэ ойлголсохые Германска Демократическа Республика шухалада тоолоно гэбэл:

1. Германиин территори дээрэ атомна бомбонууд ба ондоошье атомна зэбсэг тараан тодхохо, бүтээхэ ябадал хоримжолхо, тэрэшэлэн атомна дай номнолгые хоримжолхо.

2. Германска хоёр гүрэнэй нэгэниинь НАТО-hoo, нүгөөдэнь Варшавска договорой организациhаа гараха, сэрэгэй бүгэдэнийтын уялгата алба болюулха, сэрэгүүдэйнгээ тоое хоёр талаhаа хизаарлаха тухай хэлсээ баталха.

3. Удаа удаалуулан, ойрын сагта сэрэгүүдээ бүхы Германиhаа гаргаха тухай асуудалаар дүрбэн гүрэндэ хамтадаа гү, али тус тустаа хандаха.

Эдэ асуудалнуудаар ГДР ба ФРГ-гэй хоорондо хэлсээнэй баталагдаа hаань, Германска Конфедерациин бии бололгын эхин табигдаха байгаа.

Оронойнь ерээдүйн амгалан тайбан байдалай ба Европодо эб найрамдал бэхижүүлгын аша туhада Германиие демократическа ёhoop нэгэдүүлхэ хэрэгтэ мүнөө үедэхи эгээн болохотой зам нээхэ зорилготойгоор Германска Демократическа Республикын хэhэн эдэ дурадхалнуудые Советскэ Союз дэмжэнэ. Ороноо нэгэдүүлхэ гэhэн германска арадай национальна шухалын шухала зорилгые шиидхэхэ хэрэгтэ Германиин Федеративна Республикатай үгэеэ ойлголсохо гэhэн Германска Демократическа Республикын оролдолгые hайшаагаад, Советскэ делегаци иигэжэ мэдүүлбэ: германска хоёр гүрэнтэй дипломатическа харилсаа тогтооhон гансахан агууехэ гүрэн байhанаа хараада абажа, СССР-най ГДР-эй ба ФРГ-гэй hанал бодолой ойротолгодо, үгэеэ ойлголсохо хэрэгтэнь бүрин туhа хүргэхөөр бэлэн байна.

Европодо эб найрамдал хангахын тула бүхы германска арадтай хани ёhоной бата хани барисаа тогтоолгые Советскэ Союз ехэ удхашанартайда тоолоно. Германска Демократическа Республикатай хани барисаанай холбоотой СССР орон бэе бэедээ этигэлсэхэ ябадалые үндэhэ болгон, Германиин Федеративна Республикатайшье hайн харилсаа тогтоохо гэжэ эрмэлзэнэ. СССР ФРГ хоёрой хоорондо тиимэ харилсаан тогтоогдоо hаа, Германиие нэгэдхэхэ асуудал шиидхэхын тула шухала оршон байдал хангалгые хүнгэдхэхэ hэн гэжэ Германска Демократическа Республика тоолоно. Гэбэшье, Германиин Федеративна Республикын мүнөөнэй правительство германска арадай национальна хүсэл эрмэлзэлгые хэрэгсээнгүй, ФРГ СССР хоёрой хоорондо hайн харилсаа тогтоохо хэрэгтэ hаад тойбо татана.

Баруун Германиие дахинаа зэбсэглэхэ, тэрээниие Хойто-атлантическа ээрхэг түримхэй бүлэглэлэй сэрэгэй атомна база болгохо зорилготойгоор ФРГ-гэй правительствын мүнөө баримталжа байгаа политическэ хараа бодолынь Германиие эб найрамдалда дуратай, демократическа гүрэн болгон нэгэдхэхэ замдахи гол hаад тойбо болоно гэhэн hанал бодолоо хоёр тала дабтан мэдүүлбэ. Дайн сэрэгтэ бэлэдхэхэ гэhэн хараа бодолынь мүн лэ Баруун Германидахи демократическа хүсэнүүдые, шэнэ дайнай бэлэдхэлдэ эсэргүүсэдэг хүсэнүүдые дараха ябадалтай холбогдон бэелүүлэгдэнэ. Германиин Коммунистическэ партиие хоримжолhон ябадал тэрэ хараа бодолойнь эли тодо гэршэ болоно. Тэрэнь германска хоёр гүрэнэй хоорондохи илгаае улам гүнзэгырүүлнэ, европейскэ эб найрамдал ба немец арадай амгалан байдалые аюулда оруулна. Дайн сэрэгтэ бэлэдхэхэ, атомна зэбсэгээр хуяглаха замаар ФРГ-гэй саашаа дабшаха бүринь, баруун гүрэнүүдэй ээрхэг түримхэй бүлэглэлнүүдтэ хабаадажа өөрыгөө хүрмэхэ бүринь, нэгэдхэлгын хэрэг шиидхэхэнь улам бэрхэтэй болохо байна. Юундэб гэхэдэ, ФРГ-гэй тиимэ политика германска хоёр гүрэнэй амгалан, демократическа ёhoop нэгэдэхэ үндэhэ hуурииень hандаргана бшуу.

ГДР-ые хохидолдо оруулжа, республикын ажалшадай социальна туйлалтануудые хаhажа, Германиие нэгэдүүлхэ гэжэ хэлэжэ болохогүй гэжэ мэдүүлхые шухалада хоёр тала тоолоно. Германска асуудалые эбэй ёhoop шиидхэхэ имагтал нэгэ зам—мүнөө байгаа германска хоёр гүрэнэй хоорондо хэлсээ хэжэ, тэдэниие бэе бэедэнь дүтэ болгохо нэгэ зам бии байна. Немецкэ ажалшадай эб найрамдалда дуратай гүрэн байhан, бүрин эрхэтэ Германска Демократическа Республикын хабаадалгагүйгөөр бүхы Германида хамаатай асуудалнууд шиидхэгдэхэ ёhогүй.

***

Пролетарска интернационализмын ёhо гуримуудта, марксизм-ленинизмын үзэл бодолдо үнэн сэхэ байhан ябадалда, мүн адли тэгшэ эрхэтэй, бэеэ даанхай байдалда, бэе бэедээ ахадүү ёhoop туhалалсаха ёhо гуримуудта үндэhэлэгдэhэн социалистическэ лагериин оронуудай улам бэхижэжэ байгаа бата нэгэдэл социалистическэ байгуулалтын замда ороhон бүхы оронуудай амжалтатайгаар хүгжэхэ найдамтай түшэг болоно гэжэ СССР-эй ба ГДР-эй делегацинууд нэгэн hаналаар тоолоно.

Социалистическэ гүрэнүүдэй лагериин нягта жагсаал гээшэ эб найрамдалда, аюулгүй байдалда, социализм байгуулгада амжалта туйлаха шухала арга нүхэсэл мүн гэжэ хоёр тала мэдүүлнэ.

Германска Демократическа Республика Европын амгалан байдалай бата найдамтай хэрэм мүн гэжэ Советскэ Союзай арадууд тоолоно. Мүнөө үеын Баруун Германидахи оршон байдал дээрэhээ шалтагаалан, Европодо эб найрамдал сахин хамгаалха хэрэгтэ Германска Демократическа Республика онсо шухала үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Баруун зүгтэ социализмын оронуудай лагериин бата хэрэм байгааша Германска Демократическа Республика социализм байгуулхын түлөө, эб найрамдалда дуратай демократическа гүрэн болгон Германиие нэгэдүүлхын түлөө тэмсэлдээ социалистическэ гүрэнүүдтэ бүримүhэн дэмжэгдэнэ.

Социализмын хүсэнүүдые саашадань нягтаар жагсаахын, варшавска договорой оронуудай нэгэдэлые улам бэхижүүлхын тула бүхы хэмжээнүүдые шууд абахаар байhанаа хоёр тала мэдүүлнэ. Варшавска договорто хабаадаhан оронуудайнгаа аюулгүй байдал хангана, Варшавска договорой үндэhөөр союзник ёhоной уялгануудаа бэелүүлэн, Германска Демократическа Республикын бэеэ даанхай байдалые Советскэ Союз ГДР хоёр хамтадаа хамгаалха, хилэнүүдыень тэдэнэр эбдүүлхэгүй, ГДР-эй ажалшадай амгалан ажалые, демократическа туйлалтануудые үгы хэхэ гэhэн алибаа hэдэлгэнүүдтэ эрид шууд харюу сохилто үгэхэ гэжэ дахинаа батална.

***

Гүйсэд тэгшэ эрхэтэй байха, бэеэ даанхай байдалаа хүндэлэлсэхэ, доторойнгоо хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй гэhэн ёhо баримталан, СССР ГДР хоёрой хоорондохи хани харилсаанууд амжалтатайгаар хүгжөөгдэжэ үргэлжэлhөөр гэжэ хоёр тала тон ханангяар тэмдэглэнэ. Пролетарска интернационализмын бата бэхи үндэhэ hуури дээрэ, экономикын талааршье, мүн политическэ ба культурна ажабайдалай талааршье ахадүү ёhоной нягта холбоо харилсаанай, бэе бэедээ туhалалсалгын үндэhэ hуури дээрэ, бэе бэедээ тон хэлбэришэгүй этигэл найдабаритай байhанай үндэhэ hуури дээрэ ГДР СССР хоёрой хоорондохи харилсаанууд байгуулагдана. Энэ хадаа саг зуура тохёолдоhон hанал бодолоор тодорхойлогдодог бэшэ, харин социализм байгуулха, арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлхэ зорилгонуудаар тодорхойлогдодог шэнэ ёhоной харилсаанууд мүн.

Советскэ Союзтай эбдэршэгүй хани барисаатай байха ябадал бүхы немецкэ арадта хамаатай гол үндэhэн асуудалнуудые шиидхэхэ шухала арга нүхэсэл мүн гэжэ Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл партиин, Германска Демократическа Республикын Правительствын делегацинууд мэдүүлнэ.

СССР Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондо байгуулагдаhан ахадүү ёhоной хани барисаан хоёр оронуудай арадуудай агууехэ түүхэтэ туйлалта, бүхы германска арад зонтой Советскэ Союзай хани ёhоной бата бэхи харилсаануудые хүгжөөхэ үндэhэ hуури мүн гэжэ хоёр тала тоолоно.

Энэ жэлэй январьда Москвада үнгэргэгдэhэн СССР-эй ба ГДР-эй правительственна делегацинуудай хэлсээнүүдэй hүүлээр хоёр оронуудай хоорондохи харилсаанууд улам бэхижүүлэгдэжэ байна гэжэ хоёр тала ханангяар тэмдэглэнэ. Угаа шухала удхашанартай договорнууд, хэлсээнүүд баталагдаhан байгаа, тэрэ тоодо ГДР-эй газар дээрэ советскэ сэрэгшэдэй саг зуура байха ябадалтай холбоотой асуудалнуудые гуримшуулха тухай хэлсээн, мүн консульско договор баталагдаа.

СССР ГДР хоёрой хоорондохи бүхы харилсаануудые дам саашадань хүгжөөхэ ябадалда хамаатай хэдэ хэдэн асуудалнууд хоёр оронуудай делегацинуудай хэлсээнүүдэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ.

СССР ГДР хоёрой хоорондохи худалдаа наймаанай харилсаанууд тухай асуудалнуудаар делегацинууд hаналаа андалдаха зуураа, Советскэ Союзай ба Германска Демократическа Республикын Правительственна делегацинуудай 1957 оной январиин 7-до Хамтын Мэдүүлгэ баталан абаhанай hүүлээр СССР ГДР хоёрой хоорондохи худалдаа наймаанай харилсаанууд саашадаа амжалтатайгаар хүгжөөгдэжэ байна гэжэ-ехэ ханангяар тэмдэглэбэ. Энэ юугээр тодорхойлогдоноб гэхэдэ, жэшээнь, хоорондоо эд бараанай эрьесые нилээд ехэ болгохо ябадал хараалан, 1957 ондо худалдаа наймаанай хэлсээ баталhан ушараар тодорхойлогдоно.

1958—1960 онуудай—гурбан жэлэй туршада бэе бэедээ эд бараа үгэлсэхэ тухай СССР ГДР хоёрой хоорондохи договор баталха тушаа хэлсээнүүдые hаяын үедэ Берлиндэ хэхэ гэжэ делегацинууд хоорондоо хэлсэбэ. Энэ хэлсээнэй ёhoop эд бараанай эрьесэ саашадаа нилээд ехэ болгогдохо юм. Германска Демократическа Республикада шухала хэрэгтэй эд бараан, тэрэ тоодо шулуу нүүрhэн ба кокс, түмэрэй руда, шэрэм, хара металлнуудай прокат, үнгэтэ металлнууд, апатит—концентрат, нефть, модоной зүйлнүүд; ноохон, хлопок, мүн тэрэшэлэн ороохо таряан болон эдеэ хоолой бусад зарим зүйлнүүд Советскэ Союзhаа эльгээгдэхэ, Советскэ Союзда Германска Демократическа Республикын промышленностиин продукци, тэрэ тоодо элдэб машинанууд, суднанууд, приборнууд, аппарадууд, кабельна хэрэгсэлнүүд, мүн бусад зүйлэй түхеэрэлгэнүүд, материалнууд, эд бараан эльгээгдэхэ байhаниинь энэ хэлсээн дотор тодорхойлогдохо юм.

Мүн тэрэшэлэн худалдаа наймаан ба далайда тамаралга тухай Договор баталха тушаа хэлсээ хоёр талын түлөөлэгшэдэй хоорондо hаяын үедэ үнгэргэхэ гэжэ хэлсэгдэбэ.

Машина бүтээлгын болон промышленностиин бусад hалбаринуудые үргэнөөр хамжан ажаллаха хэрэг экономическа харилсаа холбоо хүгжөөлгын шэнэ шата болохо байна. Тэрэниие бэелүүлхын тула мүнөө үедэ хоёр оронуудай түсэблэлтын-экономическа органууд хүдэлмэрилжэ байна. Хоёр оронуудай экономическа хүгжэлтэдэ ехэ нүлөө үзүүлхэ зорилгоор научно-техническэ туйлалтанууд тухайгаа хоорондоо мэдээсэл абалсаха хэрэгээ, конструкторска хүдэлмэринүүдэй талаар барисаа холбоогоо үргэдхэхэ хэмжээнүүд абтажа байна. СССР ГДР хоёрой хоорондо улам амжалтатайгаар хүгжэжэ байгаа экономическа харилсаа холбоон тэдэнэй үдэр бүриин хэрэглэмжэнүүдые хангалгада туhалхаhаа гадна, мүн хоёр оронуудай экономикые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ шухала удхашанартай гэhэн нэгэн адли hанал бодолые хоёр тала баримтална. Энэ хадаа, жэшээнь, республикынгаа предприятинуудые шухала хэрэгтэй түүхэй эдээр хангажа хүдэлмэрилүүлхэ, тэрэшэлэн промышленна продукцяа худалдаха таарамжатай арга боломжо ГДР-тэ олгожо үгэнэ.

СССР ГДР хоёрой хоорондохи хани ёhоной харилсаануудые хүгжөөхэ хэрэгтэ культурна болон научно-техническэ холбоо барисаануудай ехэ удхашанартай байhые тэмдэглэхэ зуураа, эдэ холбоо барисаануудые саашадань үргэдхэхэ шухала алхамуудые хэхэ гэжэ хоёр тала зүбшэлсэбэ.

Хоорондоо үнгэргэhэн хэлсээнүүдэй үедэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл партиин түлөөлэгшэд хоёр парти доторхи байдал, хоёр орон доторхи политическэ оршон байдал тухайгаа hаналаа андалдаад, КПСС СЕПГ-гэй хоёрой хоорондохи саашанхи харилсаа холбоон тухай асуудалнуудые, мүн тэрэшэлэн хүдэлмэришэнэй уласхоорондын хүдэлөөнэй тон шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл партиин делегацинуудай хоорондо энэ жэлэй январьда Москвада болоhон хэлсээнүүдэй hүүлээр хоёр партинуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон улам үргэдэжэ, бүри бэхижэжэ байна, политическэ шухала шухала асуудалнуудаар хоорондоо саг үргэлжэ мэдээсэл абалсажа, hаналаа андалдажа байгдана гэжэ тон гүнзэгы ханангяар тэмдэглэгдэбэ.

Зүбшэн хэлсэhэн бүхы асуудалнуудаараа КПСС-эй ба СЕПГ-тэй түлөөлэгшэдэй бэе бэеэ бүримүhэн ойлголсоhыень, тон нэгэн hаналтай байhыень hаналаа андалдалга харуулба. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ба Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл партиин дайшалхы хани барисаае бүхы хэмжээгээр бэелүүлхэ, дэлхэй дээрэ эгээн түрүүлэн социализмын илаhан орон байhан СССР ба Германиин түүхэдэ анха түрүүшынхеэ хүдэлмэришэн, таряашанай гүрэн байhан, Германиин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй революционно алдарта ёhо заншалнуудые халан абагша Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондохи ахадүү ёhоной холбоо барисаае бэхижүүлхэ гээшэ СССР-эй ба Германиин хүдэлмэришэн ангиин үмэнэхи, бүхы оронуудай ажалшадай үмэнэхи хүндэтэ уялгамнай мүн гэжэ хоёр парти тоолоно.

КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд бүхы уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөндэ туйлай ехэ удхашанартай гэжэ СЕПГ-гэй түлөөлэгшэд хэлсээнүүдэй үедэ КПСС-эй түлөөлэгшэдтэ мэдүүлбэ. СЕПГ-гэй III партийна конференци СЕПГ-гэй ЦК-гэй hүүлэй үедэхи пленумүүд эдэ шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, партийно-эмхидхэлэй ба идеологическа хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ, гүрэнэй аппарадые сомор болгожо, тэрэнэй ажал-ябуулгые hайжаруулха, тэрэшэлэн ГДР-эй экономикые саашадань дэбжээхэ ба ажалшадай ажабайдалые улам hайжаруулха хэрэгтэ зорюулагдаhан хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулганууды зохёогоо гэжэ СЕПГ-гэй түлөөлэгшэд КПСС-эй түлөөлэгшэдтэ мэдээсэбэ. Германиие нэгэдүүлхэ, эб найрамдал ба Европын арадуудай аюулгүй байдал хангаха тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэhэн СЕПГ-гэй ЦК-гэй 30-дахи пленумэй шиидхэбэринүүд тухайда КПСС-эй түлөөлэгшэдтэ тэрэшэлэн мэдээсэгдээ.

Партийна ажабайдалай ленинскэ ёhо гуримуудые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэн, дурсагдаhан бүхы шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл парти социалистическэ байгуулалта хүтэлбэрилхэ, үргэн нийтэ зоной зохёон байгуулхы эдэбхи үүсхэлые дэлгэрүүлхэ, социализм байгуулхын, эб найрамдал аршалан хамгаалхын түлөө тэмсэлдэ өөрыгөө тойруулан арад зониие нягтаар жагсааха хэрэгтээ нилээд ехэ амжалтануудые туйлаа. ГДР-эй засагай нютагай органуудта депутадуудые hунгахын тула энэ жэлэй июньдэ болоhон hунгалта демократическа Германиин Национальна фронтын hүртэ ехэ илалта болоожо, Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл партиин политикые ГДР-эй хүн зоной бүримүhэн дэмжэдэг байhые гэршэлбэ.

Германска милитаризмда, шэнэ дайнай аюулые эсэргүүсэн тэмсэхэ, тэрэшэлэн эб найрамдалда дуратай, демократическа үндэhэ hуури дээрэ Германиие нэгэдүүлхэ хэрэгтээ немецкэ хүдэлмэришэн ангиин бата нэгэдэлтэй байха гээшэ туйлай ехэ удхашанартай гэжэ хоёр делегаци тэмдэглэбэ. Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын тула суг хамтадаа тэмсэхэ шухала гэжэ Германиин Зүүншье, Баруушье талын хүдэлмэришэд улам ойлгодог боложо байна. Тиигэжэ Германиин арад зоной олонхидые жагсаан нэгэдүүлжэ болохо туйлай ехэ хүсэн байгуулагдажа болохо байна. Хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэмэл тэмсэлдэ эсэргүүсэжэ үргэлжэлhөөр байhан ФРГ-гэй социал-демократическа партиин зарим гэшүүд немецкэ арадай национальна хүсэл зорилгоёо бэелүүлхэ хэрэгтэ зорюута гү, али зорюута бэшээршье hаад ушаруулна, арадта харша Баруун Германиин империалистическэ хүсэнүүдэй ябуулдаг политикые дэмжэнэ.

Советскэ Союзай промышленностиие ба хү... ажахые саашадань дэмжээхэ, промышленность б... лон барилга хүтэлбэрилхэ хэрэгые нарижуула... hайжаруулха зорилгоор мүнөө үедэ бэелүүлэгдэж... байгаа хэмжээ-ябуулганууд тухайда, тэрэшэл... КПСС-эй ЦК-гэй июньскэ Пленумэй шиидхэбэри... нүүд тухайда, эдэ шиидхэбэринүүдые Советскэ Союзай бүхы ажалшадай, ахадүү коммунистическэ б... хүдэлмэришэнэй бүхы партинуудай нэгэн hаналаа... дэмжэhэн тухайда КПСС-эй түлөөлэгшэд СЕПГ-гэй түлөөлэгшэдтэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

КПСС-эй ЦК-гэй июньскэ Пленумэй шиидхэбэри... нүүдые СЕПГ-гэй Центральна Комитедэй, тэрэнэй гэшүүдэй бүримүhэн дэмжэhые СЕПГ-гэй түлөөлэгш... тэмдэглэхэ зуураа, партида харша Маленковой, Ка... гановичын, Молотовой бүлэгэй ажал-ябуулгые са... соонь эрид шууд элирхэйлhэн ушар Советскэ Союзы... бүхы социалистическэ лагериие бүхы талаhаа... саашадань бэхижүүлхэ, хүдэлмэришэнэй уласхоо... рондын хүдэлөөе улам хүгжөөхэ, бүхы дэлхэй дээр... эб найрамдал сахин хамгаалха хэрэгтэ зорюулагд... hан КПСС-эй XX съездын хараа шугамые улам ам... жалтатайгаар бэелүүлгэдэ ехэ удхашанартай гэж... мэдүүлбэ.

Партийна зэргэнүүдэй, партийна хүтэлбэрилхы ор... гануудай ленинскэ бата нэгэдэлые хоёр партинууда... хэлбэришэгүйгөөр хамгаалха, партиин илагдашаг... хүсэнэй эшэ үндэhэн—партиин дайшалхы нэгэдэлы... эбдэхэ гэhэн алибаа hэдэлгэнүүдтэ, партиин ген... ральна хараа шугамые бэелүүлгэдэ hаад хэхэ гэhэ... hэдэлгэнүүдтэ эсэргүүсэн шууд тэмсэхэ байhана... хэлсээнүүдтэ хабаадагшад тэмдэглэбэ.

Партиин зэргэнүүдэй бата нэгэдэлые, коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай ахадүү ёhоной hаналаа нэгэдэлгые бэхижүүлхэ. Хүдэлмэришэн ангиин дайсадай үзэл бодолой нүлөөндэ ороhо... ревизионизмтай саашадаашье эбсэшэгүйгөөр тэмсэх... шухала гэжэ КПСС-эй болон СЕПГ-гэй түлөөлэгшэ... тоолоно. Арад зонhoo таhалдаг сектантствода, бүдүү... лиг ябадалда, догматизмда эсэргүүгээр хоёр парт... эбсэшэгүй тэмсэхэ байна.

Коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай ахадүү ёhоной hаналаа нэгэдэлые таhалдуулха гэж... империалистическэ хархис хүсэнүүдэй, ревизионист... ска, оппортунистическэ алибаа этэгээдүүдэй элд... hэдэлгэнүүдые гаргадагшье hаань, hүүлэй үедэ улас... хоорондын коммунистическэ хүдэлөөнэй бата нэгэ... дэл улам бэхижэжэ байна гэжэ хоёр делегаци мэ... дүүлнэ. Марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури дээр... пролетарска интернационализмын ёhо гуримууды... баримталан, бата нэгэдэлээ, нягта жагсаалаа са... шадань бэхижүүлхэ гээшэ бүхы коммунистическэ б... хүдэлмэришэнэй партинуудай арюун нангин нийт... уялга мүн гэжэ КПСС СЕПГ хоёр тоолоно. Улас... хоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй гол шухал... асуудалнуудаар коммунистическэ ба хүдэлмэриш... нэй партинуудай, илангаяа социалистическэ орону... дай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партину... дай нэгэн hанал бодолтой, нэгэн адли ябуулгата... байха гээшэ ехэ удхашанартай гэжэ хоёр парти тоо... лоно.

Энэ жэлэй августын 1—2-то Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ЦК-гэй, Советскэ Союзай Правительствын делегациин, Югославиин коммунистнуудай Союзай ЦК-гэй, Федеративна Арадай Республикын Правительствын делегациин хоорондо үнгэргэгдэhэн хэлсээнүүд социалистическэ оронуудай нэгэдэлые бэхижүүлхэ, тэдэнэй коммунистическэ б... хүдэлмэришэнэй партинуудые, бүхы уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөе бэхижүүлхэ хэрэгтэ ех... туhа нэмэри болоо гэжэ хоёр парти тоолоно.

КПСС СЕПГ хоёрой хоорондо тогтоогдоhо... ахадүү ёhоной харилсаанууд хойшодоошье бэхижэх... эдэ хоёр партинуудай нэгэн адли hаналтай, нэгэн ад... ли ябуулгатай байhые, мүн бусад оронуудай ахадү... партинуудтай тэдэнэй бата нэгэдэлтэй байhые дай... садай ямаршье ааша ябуулганууд hуларуулжа шад... хагүй байhанда хэлсээндэ хабаадагшад найдана.

Бэе бэедээ саашадаа мэдээсэл абалсаха, партийна хүдэлмэриингөө дүй дүршэл андалдаха, тэрэшэл... Советскэ Союзай ба ГДР-эй ажалшадай нийтын ор... ганизацинуудай хоорондохи барисаануудые үргэдхэх... тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хоёр партинууда... түлөөлэгшэд зүбшэн хэлсээ.

Хоёр оронуудай ажалшадай аша туhада, социалистическэ бүхы гүрэнүүдэй, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй аша туhада, эб найрамдалай б... бүхы дэлхэйн арадуудай хоорондохи харилсаа хол... бооной аша туhада Советскэ Союзай болон Германска Демократическа Республикын, тэрэшэлэн КПСС-эй ба СЕПГ-гэй хоорондохи хани барисаанай, харилсаа холбооной саашадаа бэхижэhые Германска Демократическа Республикада Советскэ Союзай Партийно-Правительственна делегациин ошожо, хоёр партинуудай, хоёр правительствонуудай түлөөлэгшэдэй хоорондо үнгэргэгдэhэн хэлсээнүүдэй дүнгүү... гэршэлэн харуулна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи Секретарь Н. ХРУЩЕВ.

Германска Социалистическэ нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи Секретарь В. УЛЬБРИХТ.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо А. МИКОЯН.

Германска Демократическа Республикын Премьер-Министр О. ГРОТЕВОЛЬ.

Берлин, 1957 оной августын 13.

Берлинэй олон мянган ажалшадай митинг

БЕРЛИН, августын 13. (ТАСС-ай тусхай корр.). Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй болон Берлинэй комитедэй, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй, мүн национальна фронтын национальна соведэй президиумэй уряалаар Берлинэй олон мянган ажалшад Советскэ Союзай Партийно-Правительственна делегациин ГДР-тэ байһантай дашарамдуулан болоһон митингдэ суглараба.

Нүхэд Н. С. Хрущев, В. Ульбрихт, А. И. Микоян, О. Гротеволь, Советскэ Партийно-Правительственна делегациин гэшүүд, Германска Демократическа Республикын партийна болон гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд ажал-ябуулагшад центральна трибуна дээрэ гарана.

Национальна фронтын национальна соведэй түрүүлэгшэ профессор Э. Корренс митинг нээбэ. Советскэ Союзтай таһаршагүй, бата бэхи хани барисаатай байһанаа гэршэлхын тулада Берлинэй ажалшад энэ митингдэ сугларба гэжэ тэрэ хэлэнэ. Н. С. Хрущев, А. И. Микоян болон Советскэ Партийно-Правительственна делегациин бусад гэшүүдые, В. Ульбрихт, О. Гротеволь болон Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл партиин болон ГДР-эй правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэдые Э. Корренс амаршалба.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хрущев үгэ абана. Сугларагшад тэрэниие үни удаан үргэлжэлһэн нэрьемэ альга ташалгаар угтажа, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин хүндэлэлдэ, совет немец арадуудай ахадүүгэй ёһоной хани барисаанай хүндэлэлдэ юрөөлнүүдые табиба.

Мүн Германиин Социалистическэ нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь В. Ульбрихтын үгэ хэлэхэдэнь, сугларагшад тэрэниие мүн үни удаан, халуун альга ташалгаар угтаһан байна.

Тэрэшэлэн, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, христианско-демократическа Союзай түрүүлэгшэ О. Нушке гэгшын хэлэһэн үгые митингдэ хабаадагшад мүн лэ халуунаар хүлеэн абаа.

Ехэ Берлинэй Обер-бургомистр Ф. Эберт түгэсхэлэй үгэ хэлээ.

Митинг дүүрэбэ. Оркестр «Интернационал» гүйсэдхэнэ. Немец болон совет арадуудай ахадүүгэй ёһоной, таһаршагүй хани барисаае улам бэхижүүлхээр, эб найрамдалай, демократиин болон социализмын түлөө тэмсэлдэ бүхы түрүү хүсэнүүдые хабаадуулан жагсаахаар Германска Демократическа Республикын ажалшадай эрид шиидэнхэй байһыень энэ митинг харуулаа.

Берлинэй хүн зон Советскэ Партийно-Правительственна делегациие халуунаар үдэшэбэ

БЕРЛИН, августын 14. (ТАСС). Германска Демократическа Республикада нүхэдэй ёһоор айлшалһан Советскэ Союзай Партийно-Правительственна делегаци августын 14-нэй Эхэ орондоо бусахаяа Берлинһээ мордобо. ГДР-эй хүтэлбэрилэгшэд, ниислэл хотын олон мянган хүн зон делегациие мордохуулхаа Остбанхоф вокзал дээрэ сугларaa.

Нүхэд Н. С. Хрущев, В. Ульбрихт, А. И. Микоян, О. Гротеволь болон Советскэ Партийно-Правительственна делегациин гэшүүдэй вокзалда ерэхэдэнь, сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтан амаршалба. СССР-эй болон ГДР-эй гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдөө.

Һүүлээрнь богонихон митинг болобо. СЕПГ-гэй Ехэ Берлинэй организациин нэгэдэхи секретарь Г. Киферт Советскэ Партийно-Правительственна делегацида хандажа үгэ хэлээ. СЕПГ-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь В. Ульбрихт мүн лэ үгэ хэлээ.

Һүүлээрнь КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хрущев микрофоной хажууда ерэбэ. Митингдэ сугларагшад үни удаан, нэрьемэ альга ташалгаар тэрэниие угтана.

Нүхэр Хрущевой үгөө дүүргэхэдэнь, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин хүндэлэлдэ, Германо-Советскэ хани барисаанай хүндэлэлдэ амаршалга юрөөлнүүд хэлэгдэһэн байна. «Хүл хүлөө ололсон, эрэлхэг зоригтойгоор урагшаа дабшая, нүхэд!» гэһэн хүдэлмэришэн ангиин дууе сугларагшад гүйсэдхэбэ.

Митинг дүүрэбэ. Советскэ Партийно-Правительственна делегациин гэшүүд Германска Демократическа Республикын партийна болон гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэй гар гараа барисалдажа, баяраа мэдэлсээд, вагонуудта ороно. Тусхай поезд вокзалай перронһоо аэродром тээшэ шэглэн ябаба. Айлшад аэродром дээрэһээ самолёдто һуужа, нютагаа бусаха юм.

Советскэ Союзай Партийно-Правительственна делегаци Германска Демократическа Республикаһаа бусажа ерээ

Августын 14-эй үдын хойно Москвагай олон зуун ажалшад Германска Демократическа Республикаһаа бусажа ерэһэн Советскэ Союзай Партийно-Правительственна делегациие Внуковска аэродром дээрэ баяр ёһололой оршон байдалда хүхюу баяртайгаар угтаба.

Н. С. Хрущев, А. И. Микоян болон Партийно-Правительственна делегациин бусад гэшүүд—СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо П. Н. Кумыкин, КПСС-эй Ленинградска горкомой секретарь И. В. Спиридонов, ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ В. В. Гришин, ажалшадай депутадуудай Москвагай Городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо З. В. Миронова, ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй секретарь В. Е. Семичастный гэгшэдэй самолёдһоо гарахадань, сугларагшад тэдэниие нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Г. К. Жуков, О. В. Куусинен, М. А. Суслов, П. Н. Поспелов, А. Н. Косыгин, М. Г. Первухин болон бусад олон хүнүүд Советскэ Союзай Партийно-Правительственна делегациие угтажа байгаа.

Москва ерээд байһан Монголой Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал аэродром дээрэ байлсаа.

СССР-тэ байдаг Германска Демократическа Республикын элшэн сайд И. Кениг делегацитай хамта Берлинһээ Москва бусажа ерээ.

(ТАСС).

Лужникидэ олон мянган зоной митинг болобо

Лужникидэхи В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ түбэй стадионой спортын ордон соо Советскэ Союзай Партийно-Правительственна делегациин бусажа ерэһэндэ зорюулагдаһан баярай митинг августын 14-дэ болоо.

Нүхэд Н. С. Хрущев, А. И. Микоян болон делегациин бусад гэшүүдэй, нүхэд Л. И. Брежнев, Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Г. К. Жуков, О. В. Куусинен, М. А. Суслов, П. Н. Поспелов, А. Н. Косыгин, М. Г. Первухин, тэрэшэлэн СССР-тэ байдаг Германска Демократическа Республикын элшэн сайд И. Кениг гэгшэдэй харагдахадань, сугларагшад тэдэниие халуун альга ташалгаар угтаа.

КПСС-эй Москвагай городской комитедэй секретарь И. Т. Марченко үгэ хэлэжэ, митинг нээгээ.

Германска Демократическа Республикада амжалтатайгаар айлшалжа ерэһэнтэйнь, энэ ябалгандаа гайхамшагта, баярлахаар һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһантайнь нүхэр Н. С. Хрущевые, А. И. Микояниие болон советскэ делегациин бусад гэшүүдые эндэ сугларһан бүхы зоной болон ниислэл хотын ажалшадай зүгһөө нүхэр Марченко амаршалаа.

Митингдэ байлсаһан Чехословакиин Коммунистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэд нүхэд А. Новотный, Р. Барак И. Гендрих, Монголой Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю Цеденбал гэгшэдые митингдэ хабаадагшад халуунаар угтаа.

Владимир Ильичын нэрэмжэтэ заводой токарь Т. Е. Ефимов гэгшэ ниислэл хотын хүдэлмэришэдэй зүгһөө, СССР-эй Наукануудай Академиин гэшүүн — корреспондент С. Д. Сказкин советскэ интеллигенциин зүгһөө, Москвагай авиационно институдай студенткэ Галина Нилова Москвагай хүбүүд, басагадай зүгһөө митинг дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

Нүхэр Н. С. Хрущевой үгэ хэлэхэдэ, сугларагшад тэрэниие нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

(ТАСС).

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨНЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ АЛДАР СОЛО!

НҮХЭД ҺААЛИШАД! Түрүүшүүлһээ жэшээ абажа, һү һаалгаяа эрид дээшэлүүлэе, жэлэй һүүл болотор гүрэндөө түсэбһөө гадуур 25 мянган тонно һү үгэхэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэе!

1957 оной январьһаа август хүрэтэр үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 850 литрһээ дээшэ һү харьяата колхозуудтань һаагдаһан МТС-үүд

МТС-үүд	һаагдаһан һүн: Үнеэн бүриһөө (литрээр)	һаагдаһан һүн: Эдлүүриин газарай 100 га бүридэ (центнерээр)	МТС-эй директор	Главна зоотехник	КПСС-эй айкомой МТС-эй зонодохи секретарь
Ехэ-Куналейн	1119	41,6	Юринский Е. С.	Кулаковский П. О.	Горин А. А.
Итанцын	1110	60,6	Бурлаков Г. Ф.	—	Кривогорницын В. И.
Тарбагатайн	1044	30,2	Тантлевский А. А.	Флоренцова Н. С.	Шайдуров А. В.
Сухын	1029,2	15,6	Ибрагимов Э. И.	Третьяков А. С.	Цыбенов С. Б.
Е-Кударын	1022	30,7	Дмитриев А. Г.	Малыров П. П.	Мансуровский Г. М.
Иволгын	1013	36,8	Петинов Л. С.	Денисенко С. П.	Хайдуков И. И.
Охин-Булагай	985	18,4	Плюснин Д. Е.	Зимирев М. Е.	Киляков Н. К.
Сэлэнгын	965	18,4	Кузьмин А. Ь.	Фомин Б. А.	Вяткин Н. Г.
Жэрэмэй	942	22,6	Зайцев П. А.	Попов И. К.	Мокров Д. Е.
Бага-Куналейн	904	19,0	Лобсанов Б. Л.	Башинов А. А.	Аханянов А. П.
Үшөөтэйн	889	19,0	Ильков И. В.	Фирсов А. И.	Будажапов А. Б.
Гашейн	887	18,5	Тютрин Н. Г.	Балдаев А. Н.	Братеньков А. А.
Кабанскын	850	55,7	Васильев Г. И.	Трубачеев С. Ш.	Сергеев М. П.

1957 оной январьһаа август хүрэтэр үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1100 литрһээ дээшэ һү һааһан колхозууд

Аймагууд	Колхозууд	Түрүүлэгшэнь	һаагдаһан һүн: Үнеэн бүриһөө (литрээр)	һаагдаһан һүн: Эдлүүриин газарай 100 га бүридэ (центнерээр)
Тарбагатайн	Калининай нэр.	Болонев И. М.	1465	60
Прибайкальска	Хрущевой нэр.	Маньков Ю. А.	1397	81,0
Сэлэнгын	«Путь Ильича»	Минаев Г. В.	1298,6	26,1
Иволгын	«8-е марта»	Мищенко М. Ф.	1281	78,4
Иволгын	«3-я пятилетка»	Горбунов П. А.	1272	38,1
Кударын	«Путь Октября»	Кривогорницын И. Б.	1272	46,0
Кударын	«Путь к коммунизму»	Кривогорницын С. Б.	1218	31,3
Прибайкальска	«Путь-Ленина»	Воронов В. П.	1217	59,0
Бичурын	Ленинэй нэр.	Рузанов Г. Ф.	1216	14,8
Иволгын	«Авангард»	Бурков С. Н.	1209	57,3
Прибайкальска	Чкаловай нэр.	Лисин И. Г.	1208	64,6
Тарбагатайн	«Рассвет»	Кожевников М. А.	1196	45,5
Бичурын	Сталинай нэр.	—	1158	26,1
Сэлэнгын	Тельманэй нэр.	Очиров Д. Д.	1155,6	30,7
Байкало-Кударын	Ленинэй нэр.	Сычев Т. Д.	1147	102,4
Тарбагатайн	«Гигант»	Михайлов Д. И.	1146	39,8
Тарбагатайн	«Красный боец»	Хрулев И. К.	1138	28,1
Бичурын	Дзержинскын нэр.	Серебренников М. Я.	1132	26,9
Сэлэнгын	XVIII партсъездын нэр.	Батышев И. П.	1130	31,7
Тарбагатайн	«Искра»	Брянский В. И.	1131	41,1
Кяхтын	Калининай нэр.	Пикало А. Я.	1109	25,4
Прибайкальска	«Заветы Ильича»	Вильмов М. Н.	1106	58,1

Энэ үе соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1350 литрһээ дээшэ һү һааһан һүнэй товарна фермын һаалишад

Рютина Т. И. Мухаршэбэрэй аймагай «Дружба» колхоз	2064
Казазаева Ф. С. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1993
Петрова Л. А. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1991
Цыбикова Д. С. Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ	1873
Галсанова Ц. Х. Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ	1827
Панькова А. П. Бичурын аймагай Дзержинскын нэрэмжэтэ	1825
Вязьмина В. И. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1803
Емельянова А. И. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1755
Чебунина М. Сэлэнгын аймагай «Путь Ильича» колхоз	1738
Афанасьева М. С. Кударын аймагай «Путь Октября» колхоз	1727
Викторова В. И. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1681
Игумнова Н. И. Кударын аймагай «Путь коммунизма» колхоз	1679
Валихматов В. В. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1679
Санжижапова Д. Сэлэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ	1679
Степанова Л. А. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1676
Жанаева Е. С. Заиграйн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ	1675
Колобова Л. П. Кударын аймагай «Путь Октября» колхоз	1672
Дабаева В. Д. Заиграйн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ	1657
Мергинева Е. В. Иволгын аймагай «Авангард» колхоз	1657
Николаев А. Г. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1644
Самбаева С. Д. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ	1637
Доржиева Ц. Яруунын аймагай «Улаан Яруна» колхоз	1637
Васильева М. П. Бичурын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ	1627
Васильева Г. М. Заиграйн аймагай «Красный Опытник» колхоз	1620
Лубсанова Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ	1611
Голикова А. В. Бичурын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ	1610
Сагаханова Е. С. Заиграйн аймагай «Коммунизм» колхоз	1609
Чулкова О. Заиграйн аймагай «Красный Опытник» колхоз	1606
Байкова М. Иволгын аймагай «3-я пятилетка» колхоз	1605
Доржиева Л. Хориин аймагай «Улаан-Одон» колхоз	1601
Посохова Т. В. Кударын аймагай «Путь к коммунизму» колхоз	1587
Доржиева Ц-Х. Яруунын аймагай «Улаан Яруна» колхоз	1587
Доржиева А. Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1567
Жигжитова К. Сэлэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ	1567
Власова А. М. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1562
Бальжинимаева В. Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ	1549
Гунзенова Д. Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ	1542
Аюшеева М. Сэлэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ	1535
Курдюкова А. В. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1525
Смородникова А. А. Бичурын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ	1521
Иванова А. И. Тарбагатайн аймагай «Рассвет» колхоз	1520
Козлова Т. Ф. Прибайкальска аймагай «Путь Ленина»	1518
Ломбоева Т. Сэлэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ	1508
Эрдынеева Д. Б. Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ	1507
Цацаева Н. Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ	1498
Данзанова Д. Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ	1498
Чумакова М. Б. Тарбагатайн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1494
Власова Е. П. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1492
Батышева В. В. Иволгын аймагай «Авангард» колхоз	1489
Зайцева С. С. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1488
Загузина Л. Г. Иволгын аймагай Булганинай нэрэмжэтэ	1484
Дылыкова О. В. Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ	1484
Патрахина Е. Д. Прибайкальска аймагай «Путь Ленина» колхоз	1480
Банзаргашеева Д. Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ	1478
Буянтуева Д. Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1477
Дампилова Ц. Х. Сэлэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ	1477
Давыдова Н. К. Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхоз	1473
Бобырикина К. А. Кударын аймагай «Путь Коммунизма» колхоз	1472
Юдаева М. А. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1471
Филиппова Г. А. Иволгын аймагай «8-е марта» колхоз	1469
Пичугина Л. Н. Тарбагатайн аймагай «Искра» колхоз	1466
Дьячкова А. И. Мухаршэбэрэй аймагай «Путь Ленина» колхоз	1462
Попова Е. Түнхэнэй аймагай 17 партсъездын нэрэмжэтэ	1460
Казазаева А. П. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1459
Ринчинова Ц. Яруунын аймагай «Улаан-Яруна» колхоз	1456
Хмелева Е. Ф. Прибайкальска аймагай Чкаловай нэрэмжэтэ	1449
Симонова Ф. Д. Бичурын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ	1449
Федотова З. Сэлэнгын аймагай «Путь Ильича» колхоз	1448
Шурыгина А. И. Тарбагатайн аймагай «Рассвет» колхоз	1447
Антонова А. П. Тарбагатайн аймагай «Искра» колхоз	1444
Каленых А. Иволгын аймагай «Авангард» колхоз	1442
Игумнова Д. Кяхтын аймагай Ульяновай нэрэмжэтэ	1442
Шурыгина П. А. Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ	1433
Власова Л. П. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1431
Грешилова Е. Яруунын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ	1430
Панькова К. П. Бичурын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ	1428
Кузнецова А. Ф. Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхоз	1426
Токмакова Л. И. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1425
Алексеева М. Бичурын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ	1425
Васильева В. С. Прибайкальска аймагай Чкаловай нэрэмжэтэ	1425
Астрихинская Г. П. Бичурын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ	1423
Рахматулина Т. Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1421
Замбалаева Х. Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1416
Гармажапова Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ	1415
Белова А. Хориин аймагай «Улаан-Одон» колхоз	1415
Жигжитова Г. Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ	1414
Максимова А. Д. Кударын аймагай «Путь Октября» колхоз	1410
Куделина З. И. Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхоз	1408
Алексеева Г. Т. Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхоз	1408
Казазаева Н. А. Тарбагатайн аймагай «Рассвет» колхоз	1406
Калашникова А. Сэлэнгын аймагай «Путь Ильича» колхоз	1405
Бурундукова М. Я. Иволгын аймагай «8-е Марта» колхоз	1400
Гунсынова Б. Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ	1398
Бадмаева Н. Ж. Иволгын аймагай «Улаан-Оронго» колхоз	1398
Брянская В. К. Иволгын аймагай «8-е Марта» колхоз	1396
Игумнова М. С. Иволгын аймагай «8-е Марта» колхоз	1396
Бадмаева М. Д. Кударын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ	1394
Будаева Б. С. Иволгын аймагай «Коммунизм» колхоз	1393
Матвеева У. Е. Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ	1392
Шункова Н. Д. Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ	1389
Кузнецова М. И. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1389
Трофимова Л. Яруунын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ	1386
Хобитуева Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ	1384
Заиграева У. С. Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхоз	1382
Батышева Е. П. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1380
Степанова Н. Л. Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ	1378
Насникова П. И. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	1376
Базарова Д. Яруунын аймагай «Улаан-Яруна» колхоз	1375
Тырина А. П. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1374
Нетесова А. Г. Иволгын аймагай «8-е Марта» колхоз	1373
Серебренникова В. И. Кударын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ	1373
Тубанова М. Х. Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ	1372
Полякова Ф. В. Бичурын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ	1367
Аюшеева В. А. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ	1367
Давыдова Б. Н. Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхоз	1367
Нимаева Х. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ	1367
Цыбикова Е. Яруунын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ	1366
Гармаева Ц. Д. Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ	1362
Медведева Е. М. Тарбагатайн аймагай Свердловай нэрэмжэтэ	1361
Смольская М. И. Бичурын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ	1358
Дашиева Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ	1357
Инкин А. П. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1355
Снетнова Н. Х. Хориин аймагай «Красный Партизан» колхоз	1354
Каленых Д. Иволгын аймагай «Авангард» колхоз	1351
Базарова Д. Х. Зэдын аймагай Доржи-Банзаровай нэрэмжэтэ	1351
Гармаева Ц. Д. Иволгын аймагай «Коммунизм» колхоз	1351

Энэ үе соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1900 литрһээ дээшэ һү һааһан колхозуудай үүлтэртэ фермын һаалишад

Амоголонова Д. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ	2726
Лубсанова Б. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ	2643
Бадмацыренова Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ	2590
Цыбденов Б. Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ	2570
Данзанова З. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ	2507
Жалсанова П. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ	2397
Жамбалова Ц. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ	2276
Буянтуев Б. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ	2252
Очиржапова Н. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ	2211
Аюшеева В. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ	2190
Табутарова Д. Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ	2128
Чимитова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ	2085
Цырендоржиева Д. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ	2025
Донсорунова Д. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ	2006
Батуева Ц. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ	1983
Воронцова А. Сэлэнгын аймагай 18 партсъездын нэрэмжэтэ	1982
Бадмаева У. С. Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ	1943
Бадмаева Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ	1941
Тонтохоева Г. Сэлэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ	1934
Нимаева Д. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ	1933

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Дашинима Амоголонова, Иволгын аймагай «Авангард» колхозой һаалишан Г. Каленых, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Цырендаша Батуева, Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Вера Бальжинимаева.

Манай республикын һонин

Дамжуулгын Улаан туг абаба

Яруунын аймагай «Путь социализма» колхоздо үбһэ хуряалга түлэг дундаа ябажа байна. Колхозой правлени болон партиина организаци энэ жэлдэ нёдондонойхиһоо 3 — 3,5 дахин ехэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ зорилго табяад, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Үбһэ хуряалгын долоон звено байгуулаад, тэдэнэй хоорондо мүрысөө эмхидхээ. Социалистическэ мүрысөөндэ илажа гараһан звенодо дамжуулгын Улаан туг барюулха, мүнгэн шан үгэхэ шиидхэбэри гаргаһан байна. Энэнь арба хоноод лэ үгтэжэ байха юм.

Түрүүшын арбан хоногой дүн гаргахада, Үдэ голой эрьеэр үбһэ хуряажа байгаа Цыреторов Доржын хүтэлбэрилдэг звено мүрысөөндэ түрүүлжэ, дамжуулгын Улаан тугта, мүнгэн шанда хүртэбэ.

—Бидэнэр Улаан тугаа хэзээшье алдахагүйбди. Энээнэй түлөө үшөө эршэмтэйгээр оролдон ажаллахабди,—гэжэ тус звеногойхид мэдүүлнэ.

В. Жалсанов.

Хонишодто нэмэлтэ түлбэри үгтэбэ

«Улаан Оронго» колхоз Иволгын аймагта олон хонитой ажахы гэжэ тоологдодог. Колхозой хонишод хонидойнгоо тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар энэ жэлдэ ехэхэн оролдого гаргажа, зарим тэды амжалта туйлаа.

Мүнөө жэлдэ колхоздо хонин бүринөө дундаа зэргээр 3 килограмм ноохон хайшалагдажа, ноохо абаха түсэб 115 процент дүүргэгдэбэ. Иигэжэ тус колхоз эдлүүрин газарай 100 гектар бүридэ 135 килограмм ноохо абаа.

Тиихэдэ түрүү хонишод бүришье һайн амжалта туйлаба. Ноохо хайшалха түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэһэн хонишод Жамбал Цыденов, Дашацырен Цыренов нэмэлтэ түлбэридэ 4960—4970 түхэриг абаба. Хамта 46702 түхэриг колхозой правлени хонишодто нэмэлтэ түлбэри болгожо үгэбэ.

Д. Мункоев.

Үбһэ хуряалгадань туһална

Хорин аймгүйсэдкомой финансын таһагай хүдэлмэрилэгшэд «Путь Сталина» колхоздо тэжээл бэлэдхэлгэдэнь ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Шефүүд 9 хүнһөө бүридэһэн тусхай бригада эмхидхээ. Тэдэнэр богонихон болзорто 10 гектар ногоо гараар сабшажа, олохон центнер үбһэ сомоо.

Үбһэ хуряалга дээрэ И. Коновалов, Ф. Трунев, С. Снетков, Ц. Шарапов болон бусад һайнаар хүдэлмэрилнэ. Шефүүд 300 центнер үбһэ хуряажа, сомоожо колхоздо тушааха уялга абанхай.

Ц. Цыдыпов.

„ДРУЖБА" КОЛХОЗДО

НҮҮДЭЛ НАЙМААН

Бимба Дашиевай даадаг үбһэшэдэй бригадын хидай үглөөнэй сайлалгадаа ороод байхада, колхозой ашаанай машина дүүрэн бараа тээнхэй, отогой хажууда ерэжэ тогтобо.

— Эд бараа, сай, сахар эльгээжэ асарбаб, дуратай юумэнүүдэз абагты, — гээд наймаалагша нүхэр Гармаев хүхюутэй маһарна. Хайшаа түргэ түргэн манда бараагаа зөөжэ байнат. Тээд намда хоёр килограмм сахар, нэгэ тэбхэр сай, 10 килограмм гурил, зуруул үгэл даа,— гэжэ Ханда Ламаева арбанай шарбуунсануудые һаршаганаулна.

— Бадма Данзанович, тэрэ саадахи бостонһоон 5 метр, даалимбаһаан 4 метр таһалалдаа, — гээд баһа нэгэниинь машина өөдэ аһалдана. Үшөө хэдэ хэдэн хүнүүд бүд, сай, мылэ, дабһа, зуруул гэхэ мэтые абанад.

Иигэжэ энэ бригадада Бадма Данзанович 850 түхэриэй юумэ худалдаад, саашаа үбһэшэдэй ондоо звенонууд дээгүүр бараагаа наймаалба. Нэгэ үдэрэй турша соо тэндэ хамта дээрээ 2763 түхэриэй эд бараа худалдаа. Иигэжэ Шара-Азаргын сельпоогойхид (түрүүлэгшэнь нүхэр Норбоев) үбһэшэдэй эрилтэнүүдые хангахын тула ходоол нүүдэл наймаа эмхидхэдэг. Хүнэй захиһан юумэнүүдые дахин ерэхэдээ заабол асардаг юм.

ШЭНЭ ГЭР ЖЭРЫЛДЭНЭ

Колхозой центрын 3 километр болохо ута үйлсые отолон гарабал, шэнэ шэнэ тёснуудаар хушагдаһан олохон байшангууд хуушан гэрнүүдһээ илгаран, тобойлдожо байха. Хүхэ, сагаан, ногоон шэрээр будагдаһан сонхонуудтань үгалзатаһан гоё тюльнүүд, шторнууд татагдангхай. Алишье гэртэнь ороод үзэгты: үнэтэй сэнтэй хубсаһаар баян гардеробууд, самоварнууд харагдаха, мүн бурят, ород аялгатай дуунууд буландахи радиоприёмник патефонуудһаа шэжэхэй шэмэг болон зэдэлжэ байха. Гансахан энэ жэлэй турша соо 56 шэнэ байшан баригдаа. Мүн малшадай орохо 10 гаран шэнэ гэр бэлэн болоо. Энэ хадаа колхознигуудай байдалай үдэр бүри улам һайжаржа, үнэр баян һуудаг болоһые гэршэлнэ.

80 НАҺАТАЙ ЭМШЭН

Гүлмэр залуухан 20 наһатайдаа Читэдэ фельдшэрэй курса дүүргэһэнэйнь хойшо 60 жэл үнгэрбэ, энэ саг соо би таһалгаряагүй ажалланаб, — гэжэ Филипп Трофимович Берёзкин хөөрэнэ. Нүхэр Берёзкин мүнөө 80 наһа гэшхэбэ. Тэрэнэй хүдэлөөгүй газар нютаг Бурят-Монгол соо үсөөн юм. Хаанашье ажаллахадаа арад зондо хүндэтэй, түһатай яһаа. Һүүлэй 22 жэлэй турша дотор Шара Азарга тосхондо ажаллана. Пенсидэ гараһай болобошье, нюрга һээр үбдэбэ гэжэ һууһагүй, үбшэнтэниие аргалһаар. Хүнүүдые аргалха баян дүй дүршэлөө Шара Азаргын медпунктые даагша Ендон Будаевич Ринчиновта хөөрэжэ үгэнэ, хүндөөр үбдэгшэдые эмшэлхэдэнь туһална. Энэ нүхэр БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хүндэлэлэй грамотаар шагнагданхай, олон медальтай юм. Һаяхан БМАССР-эй Элүүрые хамгаалха министерствын түлөөлэгшэ энээгүүр ябахадаа, «үндэр наһатай болобошье, арад зоной аша туһада ажаллажа байһантнай урмагүй гэбэ. Мүнөө хүл хүнгэн, хүхюутэй, зугаатай зандаа.

—Хартаабхынгаа буртаг ногоое өөрөө түүгээб, үбһэшье сабшахадаа ядахагүйб, үшөө хэдэн жэл эмшэлэгшэ һайб. Жаргалта һайхан манай орондо ажаллахада һайн даа, — гээд согтой нюдөөр шэртэнэ.

ТҮРҮҮ ҺААЛИШАН

— Хэн һаалишадтнай колхоз соогоо түрүүлжэ байнаб? гэжэ колхозниигуудһаа асуугаа һаатнай, — Сэндэмэ булиха хүн мүнөө дээрээ үгыл даа гэжэ харюусахал байха. Үнэхөөрөөшье Батуева Сэндэмэ хахад жэлэй турша соо нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 943,5 литр һү һаагаа. Энэнь урда жэлэйхиһээ һурагүй ехэ байна. Мүн үнеэн бүриһөө түгалнуудые абаһан байха юм.

ХОНИДЫЕ ОРООНДО ОРУУЛНА

Энэ колхоз таба мянган хонитой болоод, тэдэнээ жэлһээ жэлдэ олошоруулха гэжэ оролдоно. Бултыень нарин ба нарибтар ноһотой болгохо түсэбтэй. Тиигэжэ бүхы эхэ хонидоо ороондо оруулхые оролдоно. Мүн энэ жэл түрүүшынхээ искусственна үрэжүүлгэ хэжэ эхилээ. Мүнөө 384 толгой хонин үрэжүүлэгдээ.

МОТОЦИКЛНУУДЫЕ АБАНА

Хэрбээ энээнһээ урда 2—3 жэлэй саана колхоз соо хоёр—гурбан мотоцикл таршаганалдадаг һаа, мүнөө тэдэнэй тоо 21 болобо. Мүн хэдэн хүнүүд худалдажа абаха һанаатай, мүнгэ нөөсэлжэ байнхай.

МОНГОЛДО БЭЛЭГ ЭЛЬГЭЭХЭНЬ

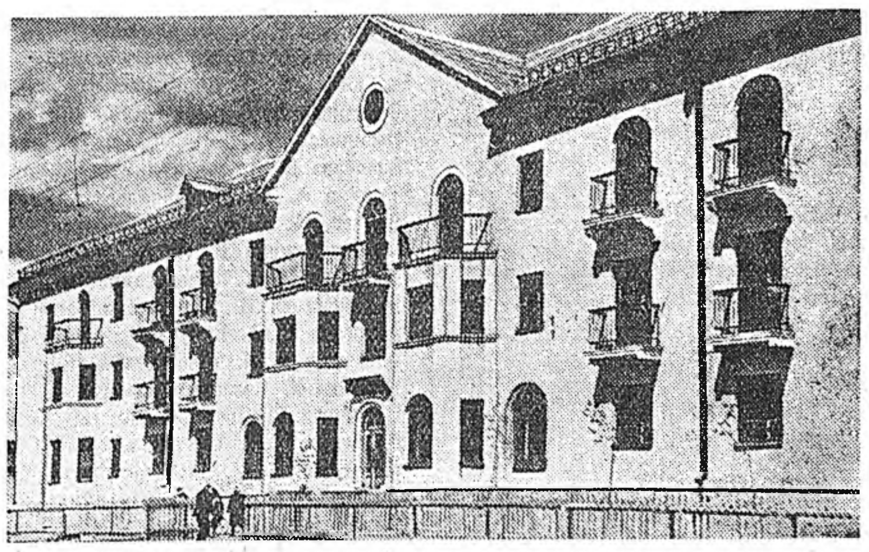
Монгол-совет хани барисаанай улам бэхижэхын тулада колхозой правлени ба партиина организаци өөһэдынгөө хубитые оруулха гэжэ шиидээд, бэлэг эльгээхээр бэлдэжэ байна. Бэлэгтэнь 5 мориной тоног, 20 хүнэг, морин тармуурнууд, хоёоог тэргэнүүд гэхэ мэтэ хүдөө ажахыда хэрэгтэй олон юумэн оролсоно. Бэлэгээ һаяар эльгээхэнь.

ТҮРҮҮ ЗВЕНО

Үбдэг тулама үдхэн һалгаар ногоое үдэр һүнигүй унагаажа, үхэр малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл абахын түлөө колхозниигууд тэмсэжэ байна. Звено бүхэн өөһэд хоорондоо мүрысэн, 5 хонор бүри дүнгүүдээ гаргажа үзэнэ. Мүнөө Чойжон-Дабаа Балдановай звено түрүүлжэ ябана. Энэ звено 230 гектар талмай сабшаажа, 700-гаад шахуу центнер һайхан үбһэ сомоо.

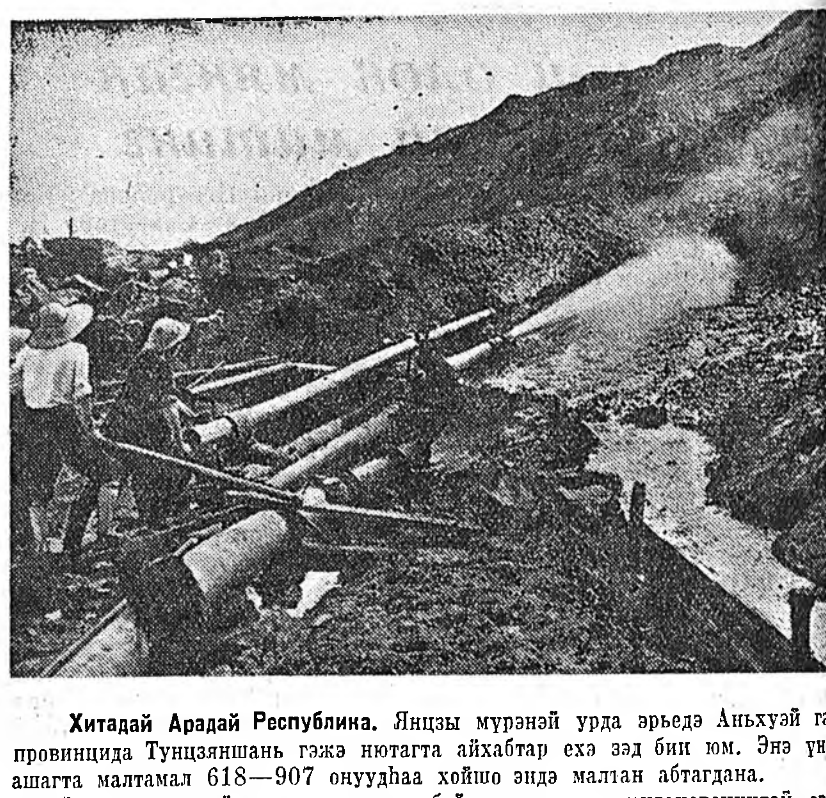
В. Очиров.

Закамен.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ городой Международная үйлсөөр баригдажа энэ жэлдэ бэлэн болоһон байрын гэр.

Л. Хайдуровай фото.

Хитадай Арадай Республика. Янцзы мүрэнэй урда эрьедэ Аньхуэй газ[...] провинцида Тунцзяншань гэжэ нютагта айхабтар ехэ зэд бии юм. Энэ үнэт[...] ашагта малтамал 618—907 онуудһаа хойшо энэдэ малтан абтагдана.

Энэдэ японудай ерэжэ эзэмдээд байхада, мүн гоминдановецүүдай орон дотор эзэрхэжэ байха үедэ энэ газарһаа зэд абтахаа болёод шахуу байһан байгаа.

Оронной сүлөөлэгдэһэнэй һүүлээр Тунцзяншаниин уурхайнууд түргөөр һэргээгдээ. Мүнөө үедэ зэд хайлуулдаг комбинат энэдэ баригдажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зэдые гидравлическа аргаар малтан абалга.

ТАСС-эй фотохронико.

Нүүрһэ малтан абалгаар Хитад Ази дотор нэгэдэхи һуурида гараба

ПЕКИН, августын 13. (ТАСС). Оронойнгоо сүлөөлэгдэхын урда тээ нүүрһэ малтан абалгаар Хитад дэлхэй дээрэ 10-дахи, Ази дотор 3-дахи һуури эзэлжэ байһан юм. Тиихэдээ энэдэ 61 миллион тонно нүүрһэн абтадаг байгаа. 1956 ондо республикын шахтанууд 106 миллион ш[...] тонно нүүрһэ малтан абаа. М[...] Хитадай Арадай Республика н[...] һэ малтан абалгаар дэлхэй д[...] 5-дахи, Ази дотор нэгэдэхи һ[...] эзэлдэг боложо.

Даниин компартиин делегаци Москваһаа бусаа

Августын 7-һоо августын 13 хүрэтэр Даниин Коммунистическэ партиин делегаци Москвада байхадаа КПСС-эй ЦК-гэй түлөөлэгшэдтэй уулзажа хөөрэлдөө. Хоёр партиин ажал-ябуулга тухай, мүн хүдэлмэрилэгшэдэй уласхоорондын хүдэлөөнэй олон асуудалнууд уулзалганай үедэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Нүхэдэй ёһоной, ахадүүгэй холбоо харилсаанай оршон байдалда асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ үнгэргэжэ, эб найрамдалай болон социализмын түлөө, Совет болон датска арадуудай хани барисаае улам бэхижүүлхын түлөө хоёр талын лөөлэгшэдэй тэмсэхээр бэлэн [...] һыень уулзалган харуулаа.

Августын 14-дэ Даниин Ко[...] нистическэ партиин делегаци пенгаген мордоо. КПСС-эй ЦК[...] Президиумэй гэшүүн, КПС[...] ЦК-гэй секретарь нүхэр О. В.[...] синен, КПСС-эй ЦК-гэй түшэ[...] хэр Б. Н. Пономарев болон КП[...] эй ЦК-гэй харюусалгата худа[...] рилэгшэд Даниин Коммунисти[...] партиин делегацие Внуков[...] аэродром дээрэһээ үдэшэн мо[...] хуулаа.

Албани Вьетнам хоёрой хэлсээн тухай коммюнике

ТИРАНА, августын 14. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын Президент Хо Ши Минэй Албанида айлшалжа байһан тухай коммюнике газетэнүүдтэ толилогдоо.

Албанида байхадаа, президент Хо Ши Мин арадай суглаанай президиумэй түрүүлэгшэ Хаджи Лешитэй, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Мехмет Шехутэй, Албаниин ажалай партиин хүтэлб[...] лэгшэдтэй хөөрэлдөө гэжэ ко[...] нике соо хэлэгдэнэ. Мүнөөнэй у[...] хоорондын байдалай элдэб [...] далнууд, тэрэнэй тоодо хоёр [...] орнуудай хоорондын ажал ба [...] арилсаан тухай асуудалнууд [...] нэлдөөнүүдэй үедэ зүбшэн хэлсэ[...] дэ.

Үнэн зүрхэнэй, үгээ хүсэд о[...] голсолгын оршон байдалда хөө[...] дөөнүүд үнгэрдэг байгаа.

Венгридэ болоһон хархис үймөөн тухай шэнэ данса толилогдобо

БУДАПЕШТ, августын 14. (ТАСС). Веспрем гэжэ областьдо хархис этэгээдүүдэй ээрлиг муухайгаар ашаалһан тухай «Сагаан ном» Венгриин хүдэлмэрилэгшэдэй социалистическэ партиин Веспремскэ облас[...] ластной комитет хэблэн гаргаа.

Олон фотозурагууд болон б[...] документнүүд ном соо толило[...] хой.

Һаяар «Сагаан номой» хоёрд[...] булэгынь хэблэгдэхэ.

Һурагшадые ажалда дүй дүршэлтэйгөөр һурганабди

Һурагшадта юрэнхы. эрдэм ухаа шудалуулхаһаа гадна, политехническэ һуралсалдань тусхай анхарал табиха шухала. Һурагшадта ажалай дүй дүршэл олгуулхын тулада тон түрүүн һуралсалай материальна база байгуулха хэрэгтэй.

Манай һургуули 5 га хахад газарта үрэ жэмэс ургуулха талмай, туршалгын участок, 36 булэ зүгы, һуралсалай мастерской болон бусад ажахытай. Үшөө хоёр автомашина, нэгэ мотоцикл гэхэ мэтын тон шухала ажахы; һуралсалай хэрэгсэлнүүдтэйбди. Эгээл түрүүн хүдөө ажахын гол асуудалнууд тухай һурагшадтаа хөөрөөд, удаадань бодото ажал дээрэ харуулжа, заажа үгэдэг байнабди. Элэбхитэй зүгышэн Тимофей Михайлович Малик һурагшадаа зүгы харууһалха дуратай болгоһоо гадна, бүхы Баргажан нютагта зүгы үсхэбэрилдэг болгожо шадаа юм. Манай эдир натуралистнууд эсэшэ сусашагүйгөөр зүгы харууһалдаг.

Ажал хүдэлмэри һургуулиин байдалтай нягтаар холбожо, һурагшанай элдэб жэмэстэ модо таряа, ургуулдаг культуранууды таридаг, ургуулдаг болоо.

Класс бүриин һурагшад звенонууд болгожо хубаагданхай, звено өөрөө һуралсалай—туршалгын талмайтай болонхой. Тэндээ багшанар-биологүүдай хүтэлбэри доро, һуралсалай программын ёһоор, ажалда һурана. Үхибүүд тарян болон бэшэ культуранууды үндэр ургаса туйладаг байха юм. Нёдондо жэлдэ 6-дахи «А» классайхид гектар газарһаа мянга шахуу центнер турнепс, 350 центнер капуста хуряажа абаа. Галина Позднякова-гай звеногойхид га газарай 630 центнер болохоор 48 центнер кукурузын ногоон эшэ болон буурсаг үрэ ургуулаа һэн. Манай һургуулиин һурагшадай дүй дүршэл хэрэглэжэ байхадаа, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз 35 гектар талмайһаа гектар бүриһөө 400—500 центнер кукурузын ногоон эшэ хуряажа абаад, һурагшадай үүсхэл һайшаан, үхэр малдаа эдеүлжэ байнхай. Һурагшад, эдир натуралистнууд бултадаа газар эдлүүрилхэһээ эхилээд, ургаса хуряалга хүртэр, бүхы хүдэлмэри өөһэдөө хэдэг. Тэдэнэр тариһан ургамалаа ургуулха, харууһалха хүдэлмэрэз дневник—дэбтэртэз ходо тэмдэглэжэ байдаг юм. Иигэжэ саг үргэлжэ ажал хэжэ байнаһаар ашаар, һурагшадай ургамал таридаг, тариһанаа ондоо тэдахин һуулгадаг, үрэһэ хүрэнгэ тарьяд, жэмэстэ ургамал ургуулдаг, хүрьһэ утэжүүлдэг, ургамалаа бэрхээр үһалдаг болоо. Таня Колмакова, Олег Попов, Вика, Шрагер, Леонид Чирков болон бусад гэртээ хэдэ хэдэн жэмэстэ модо таржа ургуулаад, жэмэс абадаг. Һургуулиинай сад соо 18 сортын жэмэстэ модо бии.

Нёдондо хабар манай эдир натуралистнууд Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкэ болон республикынгаа үрэ жэмэсэй станцидаа асарууһан шэнэ сортын үрэ жэмэстэ ургамалнуудые тарижа, һайнаар ургуулаа. Туршалгын талмай дээрэшье, һургуулиингаа гэр соошье хүдөө хүдэлмэри, һурагшадай шэнэ ургамалнуудай аргада ябуулдаг.

[...] үхибүүдэй ургуулһан уээм болон лимонууд эдихээр болонхой.

Манай һургуули Баргажанай, Курумканай аймагай колхозуудта, колхознигуудта, һургуулинуудта болон албахаагшадта 40 мянга шахуу элдэб сортын үрэ жэмэстэ модо үгөөд байна. Тэрэнһээ гадна, 400 булэ зүгы колхозуудта, бэшэ һургуулинуудта үгөөбди. Эдир натуралистнуудынай һургуулиингаа үрэнһөө 1 гектар газарта жэмэстэ сад тарижа ургуулаад, жэмэс үгэдэг болохо, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо бэлэглээ.

Һургуулиимнай Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадалсажа, 1954 онһоо хойшо 19 эдир натуралистнууд, гурбан багшанар Москва ошожо, өөһэдынгөө ажалай дүй дүршэл болон амжалтануудые харуулаад ерэһэн байна. Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкын главна комитедэй шиидхэбэреэр, 1955 ондо һургуулимнай хоёрдохи шатын диплом ба автомашинаар шагнагдаа. Выставкэдэ хабаадагшадай алтан, мүнгэн медальнуудта, үнэтэй сэнтэй бэлэгүүдтэ хүртөө һэн.

Һургуулиин гансахан үндэр ургасатай. 1954 ондо 17 центнер элдэб жэмэс хуряажа абаа һэмди. Жэл бүри 8—10 центнер бал тоһо зүгынууднай үгэдэг. Мүнөө жэлдэ бүришье ехэ жэмэс, бал тоһо хуряахаар байнабди. Жэл бүри тарижа абахаар 2000—3500 залуу жэмэстэ модые манай питомник бэлдэнэ.

Манай эдир натуралистнуудай кружокто садоводуудай, зүгышэдэй, тарян ажалшадай болон бэшэ секцинүүдтэ 132 үхибүүд хабаадаһанхай. Аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ 38 түрүүшүүлнай хабаадалсажа, һургуулиингаа нэгэдэхи шатын диплом, өөһэдтөө сэнтэй бэлэг абанхай байха һэн.

5—7-дохи классуудай һурагшад һуралсалай мастерскойдо, һуралсалайнгаа программын ёһоор, ажалай дүй дүршэл олохыенгоо хажуугаар, һуралсалай элдэб түхеэрэлгэ хэдэг.

1956 оной зунай, намарай сагта манай һурагшад колхозуудта хүдэлжэ, 17557 ажалта үдэр олоо һэн. Ажалдаа шалгарһан һурагшад Зубков Володя, Коновалов Гоша, Шангина Пана, Яковлева Шура болон бусад 150—175 ажалта үдэр зүнайнгаа амаралта соо олоо. Олон һурагшаднай мал, тарян ажалда, үбһэ тэжээл бэлдэхэдэ эсэхэ сусахагүйгөөр хүдэлөө. Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо бүри ехэ туһаламжа үзүүлээбди. Клубай фундаментын нүхэ малтаад, 500 кубометр шулуу бэлэдхэжэ үгөөбди. 5—7-дохи классуудай һурагшад колхозой һүнэй-товарна фермэдэ ажалласан. Һаалишан бүхэндэ нэгэ—нэгэ һурагшад үгтэнхэй. Һаалишадаа даган үнеэдые һааха, малшад хоол бэлдэжэ үхибүүд һурана. Ажалда дуйтэй, дүршэлтэй болохо бүрөө тэдэнэр урмашан хүдэлнэ.

Һурагшад мүн һургуулиингаа ажалда хүдэлдэг. Һургуулиин шэнэ гэрэй фундаментын нүхэ малтажа, шулуу бэлэдхээд асаржа хэсээ. Нэгэ хуушан гэр задалаа, һургууля тойруулан хабтагай хадажа хорёолоод, модо тарьяа. Зүгынуудтэ дулаан байра бярьяа.

Эдэ бүхы хүдэлмэри һурагшадай болон комсомолой комитедэй эдэбхээр, Г. Б. Васильева, А. С. Давыдов, М. Д. Галашева, Г. М. Долгоаршинных, А. Я. Шрагер болон бусад багшанарай хүтэлбэри доро ябуулагдана.

Һурагшадайнгаа ажалай дүй дүршэл улам дээшэлүүлхын, тэдэнэй хамтаараа ажаллажа һурахын түлөө үйлэдбэриин 4 бригада энэ жэлдэ эмхидхэнхэйбди. Хоёр бригаданъ 23 гектар газарта кукуруза таряад, тэрэнэз харууһалжа байдаг. Нэгэниинь огородой бригада болонхой. Үшөө нэгэ бригадань 13 га газарта шэнэ сортын ороһото культурануудые ургуулжа байнхай. Бригада бүхэн тусхай даалгабаритай, өөрын түсэбтэй хооронд мүрысөөтэй. Гектар бүриһөө 130 центнер кукуруза хуряахаар колхозой түсэблөөд байхадаа, һургуулиин бригада тиимэл талмайһаа 250 центнерһээ доошо бэшэ кукуруза хуряаха гэһэн социалистическэ уялга абаа юм. Һурагшад агротехникые айхабтар наряар сахидаг, ургамалнуудые бэрхээр үһалдаг, газарыень һайнаар үтэжүүлдэг, буртаг үбһэ бултыень түүжэ хаядаг байна.

Һурагшадай жаяг заршам һайжарна, ажалайнь бүтээсэ дээшэлнэ. Бригада бүхэндэ багшанар культурно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулна. Һурагшад колхознигуудта концерт харуулдаг, хамтадаа кино харадаг, ном, журнал уншадаг юм. Арбан табан багшанар һурагшадые ажалай дүй дүршэлдэ һургахын түлөө бригаданууд зорюута табигданхай байхадаа гадна, багша бүхэн хахад һарын туршада бригадада ээлжээтэ хүдэлэлсэдэг байха юм. Багшанар В. М. Символикова, Л. И. Чирк[...] М. Л. Быкова болон бусад һу[...] шадаа өөһэдынгөө ажалай жэ[...] гээр һурагдаг юм.

Колхоз болон һургуулида үр[...] ургуулалгын дүүрэнэн хойно һур[...] лиин хүдөө ажахын выставк[...] хидхэжэ, «Ургасын һайндэр» үн[...] гэхэбди.

Ажалда дүршэлтэй болон[...] долоодохи, арбадахи классу[...] дүүргэһэн һурагшадай агр[...] муүд, зоотехнигүүд, ветеринар[...] зүгышэд, садоводууд болохоё[...] дөө ажахын дунда ба дээдэ һ[...] линуудта олоор ошодог.

Һургуулимнай 1948 онһоо э[...] ехэ, өөрынгөө хүдөө ажахыһаа[...] мянган түхэриг олзо абаа. Т[...] мүнгэөөрөө һуралсалай хэр[...] абадаг, культурна амаралта эм[...] хэдэг байнабди. Һургуулии[...] мүнгэн зөөреэр табан классай[...] нэ гэр барюулаабди, автомаш[...] худалдажа абаабди.

Манай һургуулида 280 һурагшадай һуралсалай байшан баригд[...] байна. Тэрэндэ 85 мянган түхэ[...] нэмэлтэ зөөри һургуулиин [...] ажахын олзо доходһоо оро[...]

Һурагшадаа ажалда дүй д[...] шэлтэй болгоходоо ноёниинь [...] талтай нягтаар холбожо ш[...] багшанар П. С. Веребенко, [...] Райхман, Т. М. Малика, З. З. Б[...] ва, Е. Я. Позднякова, В. И. Т[...] тьева гэгшэд шалгаржа гараа[...] һурагшадаа ажалда дүй дүр[...] тэй болгохо гээшэ гурэн түрэ[...] хашанартай хэрэг гэжэ тоолон[...]

И. ВАСИЛЬЕВ, Баргажанай Арадай Үрөөгэй дун[...] һургуулиин директор.

Редакторай орлогшо О. ГОМБОЕВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32. зам. редактора—32-74. отв. секретаря — 27-37. отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59. пропаганды и переводов — 35-14. культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74 корректорская — 32-67 бухгалтерия 37-32. Для международных переговоров — 16.

Н 00498. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР Зак. № 443[...]